

Bestemmingsplan Graspeel

Gemeente Landerd

Bestemmingsplan Graspeel

Gemeente Landerd

Toelichting

Bijlagen

Regels

Bijlage

Verbeelding

Schaal 1: 5.000

Datum:

juni 2013

Datum vaststelling:

20 juni 2013

Projectgegevens:

TOE01-0252098-01c

REG01-0252098-01c

TEK01-0252098-01c

Identificatienummer:

NL.IMRO.1685.bpgraspeel2009-VA01

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud toelichting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel	1
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Beleidskader	3
2.1	Rijksbeleid	3
2.2	Provinciaal en regionaal beleid	5
2.3	Gemeentelijk beleid	12
3	Beschrijving en analyse plangebied	21
3.1	Historie	21
3.2	Ruimtelijke structuur	21
3.3	Functionele structuur	21
4	Hoofdpijnen van het plan	23
4.1	Plangebied	23
4.2	Mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan 2009	23
4.3	Mogelijkheden bestemmingsplan 2013	24
4.4	Relatie bestemmingsplan 2013 – Actualisatie plan-MER	25
5	Uitgangspunten plansystematiek	27
5.1	Plansystematiek gebiedsbestemming	27
5.2	Plansystematiek detailbestemmingen	27
6	Milieu- en planologische aspecten	41
6.1	Milieueffectrapportage	41
6.2	Bodem	44
6.3	Water	45
6.4	Geluid	49
6.5	Fijn stof	49
6.6	Volksgezondheid	50
6.7	Geur	52
6.8	Ammoniak	53
6.9	Passende beoordeling	54
6.10	Verkeer	55
6.11	Externe veiligheid	56
7	Uitvoerbaarheid	59
7.1	Handhaving	59
7.2	Economische uitvoerbaarheid	59
7.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	60

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de bestuursovereenkomst (juli 2005) is vastgelegd dat de gemeenten het (voormalige) reconstructieplan Peel en Maas vertalen in een bestemmingsplan voor het buitengebied. De gemeenten dienen daarnaast vanuit de gestelde reconstructiedoelen en de reconstructiewet voor een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) een Ontwikkelingsplan op te stellen en dit daarna door te vertalen in een bestemmingsplan. De gemeente Landerd wil de huidige situatie en de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden voor de Graspeel juridisch-planologisch verankeren door middel van het bestemmingsplan Graspeel. Daarbij moet het bestemmingsplan aansluiten bij het actuele ruimtelijk beleid en recente wet- en regelgeving. Tevens zal het bestemmingsplan aansluiten bij de plansystematiek van het geactualiseerde bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Landerd. Het nieuwe bestemmingsplan vervangt uiteindelijk de oudere geldende bestemmingsplannen. Voor het plangebied (zijnde LOG Graspeel) geldt momenteel het bestemmingsplan Buitengebied gemeente Landerd (vastgesteld 16 september 1999, gedeeltelijk goedgekeurd GS 9 mei 2000).

Ten tijde van het opstellen van de nota zienswijzen en het gewijzigde ontwerpbestemmingsplan medio 2009 is er bij burgers en milieubelangenverenigingen veel onduidelijkheid en bezorgdheid ontstaan over de ontwikkelingen in landbouwontwikkelingsgebieden. Dit betrof LOG's binnen de provincie Noord-Brabant, maar ook LOG's in andere provincies.

De discussies over megastallen en de mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid waren voor de gemeente Landerd aanleiding om de wijziging van haar gedeelte van het bestemmingsplan voorlopig stil te leggen. Op 25 augustus 2009 en 20 oktober 2009 hebben burgemeester en wethouders van de gemeente Landerd daarom besloten het gewijzigde ontwerpbestemmingsplan, in verband met onduidelijkheden met betrekking tot de aspecten geur en volksgezondheid, vooralsnog niet in procedure te brengen. De gemeente Mill en Sint Hubert heeft de wijziging van haar bestemmingsplan wel voortgezet. Het nieuwe bestemmingsplan voor het Millse gedeelte van de Graspeel is vastgesteld en onherroepelijk geworden.

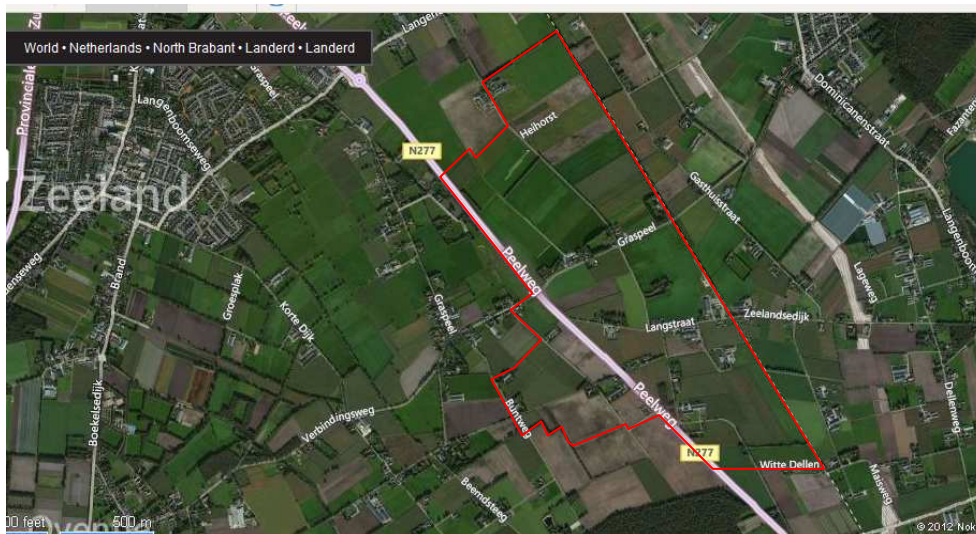
In de periode tussen 2009 en nu hebben er diverse wijzigingen plaatsgevonden in de wet- en regelgeving. Zowel in algemene zin als voor de (intensieve) veehouderij en de LOG's in het bijzonder. Daarnaast heeft de gemeente in nauw overleg met de provincie en de beoogde verplaatsers onderzocht in hoeverre het mogelijk is de omvang van de eerder geplande ontwikkelingen te minimaliseren.

Op 24 juli 2012 is door burgemeester en wethouders van de gemeente Landerd besloten op korte termijn een 'doorstart' te maken met het bestemmingsplan LOG Graspeel (thans genaamd bestemmingsplan Graspeel).

Het college heeft daarbij ook besloten het gewijzigde en geactualiseerde bestemmingsplan direct ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad van Landerd en niet opnieuw een ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Op bijgaande figuur is de begrenzing van het plangebied van dit bestemmingsplan weergegeven. Het plangebied omvat het Landerdse deel van het LOG Graspeel. Het LOG Graspeel is gelegen ten westen van de kern Langenboom (in de gemeente Mill en Sint Hubert) en ten oosten van de kern Zeeland. Grofweg ligt het gebied tussen de Peelweg (westzijde), de Udensedijk (zuidzijde), de Graspeelloop en Zeelandseweg (noordzijde).

Figuur: Ligging plangebied (bron: bing maps, 2012)

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft het relevante beleid dat ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan. Hoofdstuk drie geeft een beschrijving en analyse van het plangebied op basis van de lagenbenadering. Hoofdstuk vier omvat de hoofdlijnen voor het op te stellen bestemmingsplan. Hoofdstuk vijf geeft de uitgangspunten voor de te kiezen plansystematiek, verbeelding en regels weer. Hoofdstuk zes gaat in op de uitvoering van het bestemmingsplan.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk is het ruimtelijk relevante beleid voor het plangebied opgenomen. Het betreft hier het integraal ruimtelijk beleid op verschillende beleidsniveaus en de doorvertaling naar gemeentelijk niveau. Het specifieke beleid ten aanzien van (milieu)-planologische aspecten komt in hoofdstuk 6, bij het betreffende aspect, aan bod.

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Deze structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Het Rijk geeft de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschaps- en natuurdomein fors ingeperkt. Daarnaast wordt (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

Het Rijk formuleert drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

De Nationale ruimtelijke hoofdstructuur geeft de nationale belangen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, geografisch weer. Op deze kaart is op hoofdlijnen aangegeven welke gebieden en structuren van nationaal belang zijn bij de geformuleerde rijksdoelen rond concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid, zodat een samenhangende ruimtelijke hoofdstructuur zichtbaar wordt. Voor het plangebied zijn geen specifieke ruimtelijke opgaven opgenomen op de kaart Nationale hoofdstructuur.

De nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen, worden geborgd in de Amvb Ruimte, zie paragraaf 2.1.2.

2.1.2 AMvB Ruimte

Nieuwe structuurvisies, zo ook de Nota Ruimte, moeten volgens de Wro een beschrijving bevatten waaruit blijkt hoe het rijk de in de structuurvisie verwoorde nationale ruimtelijke belangen wil verwezenlijken. Het overzicht van alle nationale ruimtelijke belangen uit de verschillende PKB's en de voorgenomen verwezenlijking daarvan worden gebundeld in één Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid (integratie van Realisatieparagraaf Nota Ruimte en de realisatieparagrafen voor de andere PKB's). Deze AMvB Ruimte bevat de ruimtelijke kaders uit de vigerende PKB's, die daadwerkelijk borging in regelgeving behoeven.

In de realisatieparagraaf worden 34 nationale ruimtelijke belangen genoemd. Deze omvatten globaal de nationale planologische principes, zoals gebundelde verstedelijking en versterking van de kwaliteiten van het landschap, de ontwikkeling van de Randstad, de mainports en een aantal grote bouwlocaties, de bescherming en ontwikkeling van een aantal groene en blauwe gebiedscategorieën en ruimtelijke garanties voor de nationale grondstoffen- en energieproductie.

Het rijk zet hierbij met name in op een zuinig ruimtegebruik, de bescherming van kwetsbare gebieden (de nationale landschappen en de ecologische hoofdstructuur) en de bescherming van het land tegen overstroming en wateroverlast.

2.1.3 Reconstructiewet

De directe aanleiding voor de reconstructie, ofwel de herinrichting van het platteland, was het uitbreken van de varkenspest in 1997. De regio Peel en Maas is hierbij zeer nauw betrokken geweest. Dit omdat de varkenspest destijds begonnen is in Venhorst. Kern van de problematiek is dat (intensieve) landbouw, wonen, werken, mobiliteit, recreatie en natuur elkaar te vaak in de weg zitten. Gevolg is dat de economische functies in het landelijk gebied beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden en de kwaliteit van wonen, natuur, landschap en water onder druk staan. Daarnaast is meerdere keren gebleken dat de grote veedichtheid en de ruimtelijke structuur van de (intensieve) veehouderij kunnen leiden tot grote veterinaire problemen voor de sector (varkenspest, MKZ, vogelpest, Q-koorts), wat indirect ook leidt tot grote gevolgen voor andere functies in het landelijk gebied. Op 1 april 2002 is de Reconstructiewet concentratiegebieden in werking getreden. Deze wet heeft als doel de verbetering van de ruimtelijke structuur in gebieden met veel intensieve veehouderij.

2.2 Provinciaal en regionaal beleid

2.2.1 Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO)

De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (SVRO), waarin het beleid van de Interimstructuurvisie is doorvertaald, is vastgesteld op 1 oktober 2010 en op 1 januari 2011 in werking getreden. De SVRO bevat de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie Noord-Brabant en vormt de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. Eén van deze instrumenten is de provinciale verordening. In de Verordening ruimte zijn de kaderstellende elementen uit de SVRO vertaald in concrete regels, die van toepassing zijn op (gemeentelijke) bestemmingsplannen.

De SVRO gaat in op de ruimtelijke kwaliteiten van de provincie Noord-Brabant. Mens, markt en milieu zijn binnen de provincie in evenwicht. Daarom kiest de provincie in haar ruimtelijke beleid tot 2025 voor de verdere ontwikkeling van gevarieerde en aantrekkelijke woon-, werk- en leefmilieus en voor een kennisinnovatieve economie, met als basis een klimaatbestendig en duurzaam Brabant. Het principe van behoud en ontwikkeling van het landschap is in de structuurvisie de 'rode' draad die de ruimtelijke ontwikkelingen stuurt. De provincie wil het contrastrijke Brabantse landschap herkenbaar houden en verder versterken.

Daarom wordt ingezet op de ontwikkeling van robuuste landschappen, een beleefbaar landschap vanaf het hoofdwegennet en behoud en versterking van aanwezige landschapskwaliteiten.

In de SVRO is het gebied, waarin de Graspeel is gelegen, aangewezen als gemengd landelijk gebied (lichtbruin) met het accent agrarische ontwikkeling (diagonale gele arcering). Deze aanduiding geldt overigens voor het gehele gebied aan weerszijden van de Middenpeelweg naar het zuiden tot Elsendorp; de zogenaamde Peelhorst.

De Graspeel valt onder de Peelkern, een grootschalig en primair landbouwgebied. Er is een afwisseling van uitgestrekte akkers met bebouwing (ontginningsdorpen) en grootschalige bebouwingen die belangrijk zijn voor natuur en recreatie. De intensieve veehouderij en glastuinbouw hebben zich in dit gebied krachtig ontwikkeld. Door ruilverkaveling heeft schaalvergroting plaatsgevonden en zijn ontsluiting en ontwateringspatronen aangepast.

De ambitie voor de Peelkern is een modern ingericht gebied waar landbouw, landschap, natuur en milieu een nieuw evenwicht hebben gevonden. Daarvoor moet de ontwikkeling van de Peel worden benaderd als een samenhangende gebiedsopgave waarin de mogelijkheden voor intensieve vormen van landbouw, natuur, landschap, leefbaarheid en water verbeteren en waarbij de milieudruk afneemt.

2.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant 2012

Op 17 december 2010 hebben Provinciale Staten de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 vastgesteld en deze vervolgens op 25 februari 2011 gewijzigd. De Verordening ruimte is met ingang van 1 maart 2011 in werking getreden. Een eerste (integrale) wijziging van de Verordening ruimte heeft geleid tot de vaststelling van de Verordening ruimte 2012 (hierna Verordening ruimte).

De provincie wil een transitie van de veehouderij richting 2020 in gang zetten. Hiervoor is een denklijn opgesteld die Provinciale Staten op 22 maart heeft behandeld: 'Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd'. Onderdeel van deze denklijn is dat er op korte termijn een wijziging van de Verordening ruimte 2012 wordt doorgevoerd gericht op:

- het verlengen van de bouwstop geiten- en schapehouderijen en;
- het instellen van een maximumomvang van 1,5 hectare voor grondgebonden veehouderijen.

Overige aanpassingen die voortkomen uit de denklijn worden betrokken bij een beleidsrijke actualisatie van de Verordening ruimte die naar verwachting in september 2013 in procedure wordt gebracht. De wijziging heeft alleen betrekking op de regels voor veehouderij en bevat geen kaartaanpassingen. Gedeputeerde Staten (GS) hebben het ontwerp van de Wijziging Verordening ruimte 2012 zorgvuldige veehouderij vastgesteld op 26 maart 2013.

In de Verordening ruimte staan bindende regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Door deze regels weten de gemeenten al in een vroeg stadium waar ze aan toe zijn. Per onderwerp zijn in de verordening gebieden tot op perceelniveau begrensd op een kaart. Hierdoor is duidelijk voor welke gebieden de regels gelden. De verordening is een van de manieren om de provinciale belangen veilig te stellen. Belangrijke onderwerpen in de Verordening ruimte voor het bestemmingsplan Graspeel zijn ruimtelijke kwaliteit en agrarische ontwikkelingen, waaronder de intensieve veehouderij.

Bevordering van ruimtelijke kwaliteit

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen een bijdrage leveren aan de kernkwaliteiten van Brabant. Deze kernkwaliteiten zijn in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en meer concreet en specifiek door middel van Gebiedspaspoorten uitgewerkt. In de Verordening ruimte is de bevordering van ruimtelijke kwaliteit concreet vertaald in twee principes: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap. De provincie vraagt gemeenten om bij ruimtelijke afwegingen het principe van zorgvuldig ruimtegebruik toe te passen. Dat betekent dat eerst gekeken wordt naar mogelijkheden voor intensivering of hergebruik op of binnen bestaand bebouwd gebied.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wil de provincie dat de initiatiefnemer zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het landschap om daarmee het verlies aan omgevingskwaliteit te beperken. In voorliggende bestemmingsplan is dit verwerkt door middel van het opnemen van een voorwaarde bij de diverse afwijkingen.

Agrarisch gebied

Voor wat betreft het agrarisch gebied vraagt de provincie aan gemeenten om aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert. Om de ruimte voor de agrarische sector ook naar de toekomst toe te bewaren, is het wenselijk strijdige functies te beperken. Het staat niet op voorhand vast welke functies strijdig zijn met de in het gebied aanwezige land- en tuinbouw. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om dat te bepalen, binnen de bepalingen welke zijn opgenomen in hoofdstuk 8 van de Verordening. Met name de bepalingen ten aanzien van grondgebonden en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven, onder meer over vestiging en uitbreiding, permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen en kassen en biomassavergisting, zijn van belang. Deze bepalingen zijn in het bestemmingsplan (door)vertaald.

Grondgebonden bedrijven

Voor grondgebonden veehouderijen wordt de lijn van de wijziging van de Verordening Ruimte doorgevoerd.

De wijziging van de Verordening regelt dat een bestemmingplan voor een grondgebonden agrarisch bedrijf kan voorzien in een uitbreiding tot ten hoogste 1,5 hectare. Hiermee worden de grondgebonden bedrijven nagenoeg gelijk gesteld met de intensieve veehouderij. Alleen voor de intensieve veehouderijen in extensiveringsgebieden geldt dat uitbreiding van het bouwblok en van de bebouwing daarbinnen ook niet mogelijk is. Het is niet de bedoeling om ook de akkerbouwbedrijven in omvang te beperken. Daarom wordt er aan de artikelen uit de Verordening een nieuw lid toegevoegd dat bepaalt dat het maximum van 1,5 hectare niet geldt voor de grondgebonden bedrijven waar geen vee wordt gehouden.

Omdat grondgebonden veehouderijen - veelal melkveebedrijven - gebruik maken van ruwvoer en daarvoor in verhouding tot bijvoorbeeld varkenshouderijen meer opslagruimte nodig hebben, is in de Verordening voorts een extra bepaling opgenomen die het mogelijk maakt dat de daarvoor noodzakelijke voerplaten aansluitend aan het toegekende bouwblok op te richten, mits dit noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering. Dit is een uitzondering op de hoofdregel dat alle voorzieningen ten behoeve van het agrarisch bedrijf binnen het bouwblok worden opgenomen. Er is voor deze voorziening geen maximum opgenomen. De behoefte aan ruimte voor voerplaten is afhankelijk van de bedrijfsvoering en bedrijfsgrootte. Wel is bepaald dat de ruimte voor het aanleggen van voerplaten noodzakelijk moet zijn voor de bedrijfsvoering. Met het stellen van deze noodzakelijke eis wordt voorkomen dat er te ruime mogelijkheden in plannen worden opgenomen.

Intensieve veehouderijbedrijven

In het bestemmingsplan Graspeel wordt de integrale zonerings- en ontwikkelingsplanning uit de Verordening doorvertaald. De Verordening ruimte beperkt de ontwikkelingen van intensieve veehouderijen ten opzichte van de oorspronkelijke reconstructieplannen en het Ontwikkelingsplan. De Verordening ruimte is daarmee het belangrijkste planologische kader voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in het LOG. De verordening, inclusief de hierop in een later stadium doorgevoerde aanpassingen, kan gezien worden als een vervolg op de reconstructieplannen. Enkele belangrijke voorwaarden uit de Verordening ruimte voor landbouwontwikkelingsgebieden zijn:

- nieuwvestiging van een intensieve veehouderij is niet toegestaan (met uitzondering van locaties die vallen onder de categorie 'onthefving Verordening ruimte; zie hiernavolgende paragraaf);
- uitbreiding van een intensieve veehouderij boven 1,5 hectare is niet toegestaan (met uitzondering van locaties die vallen onder de categorie 'onthefving Verordening ruimte; zie hiernavolgende paragraaf);
- binnen gebouwen mag ten hoogste één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden;
- het LOG kan voorzien in uitbreiding van bouwvlakken voor intensieve veehouderij die kleiner zijn dan 1,5 hectare tot een omvang van ten hoogste 1,5 hectare in welk geval ten minste 10 % van het bouwvlak wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
- vormverandering van een bouwvlak voor intensieve veehouderij is toegestaan;
- hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij is toegestaan tot een omvang van ten hoogste 1,5 ha in welk geval ten minste 10% van het bouwvlak wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing;
- de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassa-vergisting is toegestaan.

Daarnaast geldt tot 1 juni 2014 de regel dat (besluit Provinciale Staten d.d. 22 maart 2013):

- uitbreiding, hervestiging en omschakeling naar een geiten- of schapenhouderij niet zijn toegestaan;
- vergroting van de bebouwing ten behoeve van een geiten- of schapenhouderij welke op de peildatum 12 december 2009 aanwezig of in uitvoering was dan wel gebouwd mag worden krachtens een onherroepelijk verleende vergunning niet is toegestaan.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van natuur- en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter)nationaal belang. Het doel van het EHS-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. De ecologische hoofdstructuur bestaat uit: bestaande natuur- en bosgebieden, gerealiseerde nieuwe natuur, en nog niet gerealiseerde nieuwe natuur.

Daarnaast zijn er de ecologische verbindingzones. Dit zijn (langgerekte) landschapselementen, die als groene schakels de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden. In het plangebied is de Graspeelloop als ecologische verbindingzone aangewezen. De gebieden welke als natuur zijn gerealiseerd zijn als zodanig op de verbeelding opgenomen. De EVZ is daarnaast als WRO-zone wijzigingsgebied met bijbehorende regeling in het plan opgenomen.

2.2.3 Ontheffingen Verordening ruimte, intensieve veehouderij

De Verordening ruimte kent een verbod ten aanzien van uitbreiding van bouwvlakken voor een intensieve veehouderij boven 1,5 hectare en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. Deze verordening bood ten tijde van de vaststelling evenwel de mogelijkheid voor gemeenten om ontheffing te vragen voor lopende zaken betreffende een nieuwvestiging of uitbreiding van het bouwvlak voor een intensieve veehouderij. Op grond van artikel 9.4 bestond de mogelijkheid ontheffing te verlenen voor uitbreiding van intensieve veehouderij tot een bouwvlak met een omvang van maximaal 2,5 hectare, in een daartoe aangewezen deel van een landbouwwontwikkelingsgebied. Artikel 9.5 zag op een ontheffing tot nieuwvestiging of uitbreiding in verband met een verplaatsing van een intensieve veehouderij. Artikel 9.6 betrof een ontheffing voor uitbreiding.

Ten aanzien van te verlenen ontheffingen golden bepaalde criteria. Om een ontheffing te kunnen verlenen moest worden voldaan aan de in de Verordening ruimte opgenomen criteria, waaronder een omgevingstoets voor wat betreft de duurzaamheid van de locatie en landschappelijke inpassing er van. Voor de besluiten op grond van de artikelen 9.5 en 9.6 gold bovendien het criterium ten aanzien van het 'gerechtvaardigd vertrouwen' voor 20 maart 2010.

Vooruitlopend op de vaststelling van de geactualiseerde Verordening ruimte (van juni 2012) hebben GS ten aanzien van de ontheffingen voor uitbreiding in een landbouwwontwikkelingsgebied besloten alleen nog aanvragen om ontheffing in behandeling te nemen die voor 17 november 2011 zijn ingediend. Dit gelet op de uitkomsten van het onderzoek van de commissie Van Doorn.

In het plangebied betreft dit een vijftal locaties. Voor die locaties is inmiddels door Geëerde Staten ontheffing verleend. Dit betekent dus dat enkel voor die locaties een afwijkende maatvoering geldt ten opzichte van de maximale maat van 1,5 hectare. Voor de overige intensieve veehouderijlocaties gelden de regels van de Verordening ruimte (d.d. 1 juni 2012).

- Witte Dellen 3a; 3 hectare
- Witte Dellen 5; 3 hectare
- Schuifelenberg 3; 1,75 hectare
- Heihorst ong. (I); 3 hectare
- Heihorst ong. (II); 3 hectare

Voor de nieuwvestigingslocatie Witte Dellen ong. uit het ontwerpbestemmingsplan is door de gemeente bij GS geen ontheffing aangevraagd. Deze locatie zal in zijn geheel komen te vervallen.

Van de verleende ontheffing maken de beoogde verplaatsers naar de Witte Dellen 3a en 5 en Heihorst ong. (II) echter geen gebruik. Voor de Witte Dellen 3a en 5 zal één gezamenlijk bouwvlak van 1,5 hectare worden opgenomen voor een grondgebonden agrarisch bedrijf met twee bedrijfswoningen. De locatie Heihorst ong. (II) zal in zijn geheel komen te vervallen. Voorts wordt opgemerkt dat deze 3 beoogde verplaatsers hun intensieve bedrijfsactiviteiten op hun huidige locaties (in Schaijk, Reek en Velp) wel zullen staken, zodat de afwaartse beweging zoals beoogd in het reconstructieplan (zie navolgende paragraaf) alsnog plaatsvindt.

De locatie Schuifelenberg 3 maakt geen gebruik van de mogelijkheid om het bouwvlak tot 1,75 hectare uit te breiden. Dit wordt een bouwvlak van 1,5 hectare zonder verdere uitbreidingsmogelijkheden.

Dit betekent dat er in het plangebied uiteindelijk één nieuwe locatie van 3 hectare gerealiseerd zal worden (Heihorst ong. I).

De voorwaarden uit de ontheffingen zijn als voorwaardelijke verplichting opgenomen in de regels bij dit bestemmingsplan.

2.2.4 Reconstructieplan Peel en Maas en intrekking van reconstructieplan

Reconstructieplan Peel en Maas

Op basis van de reconstructiewet zijn voor de provincie Noord-Brabant op 22 april 2005 in totaal 7 reconstructieplannen vastgesteld, die op 29 juli 2005 in werking zijn getreden: De Baronie, Boven-Dommel, Kempenland, De Peel, Maas en Meierij, Meierij, en Peel en Maas. Voor elk van deze gebieden is een reconstructieplan opgesteld. Het reconstructiegebied Peel en Maas omvat de gemeenten Veghel, Uden, Boekel, Mill en Sint Hubert, Grave, Landerd, Sint Anthonis, Cuijk en Boxmeer. Provinciale Staten hebben dit plan vastgesteld. In elk gebied is een reconstructiecommissie opgericht die gebiedsgericht bezig is geweest in de betreffende streek. Hierin waren verschillende organisaties vertegenwoordigd: de landbouworganisatie ZLTO, natuur en milieuorganisatie BMF, de toeristisch recreatieve sector TOP Brabant, waterschappen, de gemeenten en de terreinbeherende organisaties.

Met het reconstructieplan hebben de provincie en gemeenten een aanzet gegeven voor de versterking van de economische en sociale vitaliteit van het landelijke gebied en voor de verbetering van de omgevingskwaliteit.

Uiteindelijk is het Reconstructieplan een allesomvattend plan geworden dat het buitengebied opnieuw vorm moest geven. Niet alleen op het gebied van landbouw, maar ook wat betreft natuur, recreatie, water en leefbaarheid van de kleine plattelandsdorpen. De reconstructie was daarmee een project dat ervoor zorgt dat er ruimte komt voor nieuwe en vernieuwende ontwikkelingen op het platteland.

Een belangrijk onderdeel van de reconstructieplannen is de zogenaamde integrale zoning intensieve veehouderij. Het plangebied voor het Reconstructieplan Peel en Maas is onderverdeeld in een drietal type gebieden:

- Gebieden waar landbouw voorrang krijgt (landbouwontwikkelingsgebieden)

- Gebieden waar wonen en de natuur voorrang krijgt, danwel kernrandgebieden (extensiveringsgebieden)
  - Gebieden waar verschillende functies naast elkaar bestaan (verwevingsgebieden)
- Deze indeling heeft per type gebied gevolgen voor vestiging of uitbreiding van intensieve veehouderijen.

De landbouwontwikkelingsgebieden (ook wel LOG's genoemd) hebben duidelijke grenzen. Bovendien zijn er voorwaarden verbonden aan de ontwikkeling van bijvoorbeeld de intensieve veehouderij. In het Reconstructieplan Peel en Maas is de Graspeel, deels gelegen in de gemeente Mill en Sint Hubert en deels in de gemeente Landerd, aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied (LOG). Ook bij de correctieve herziening van de reconstructieplannen is het LOG wat betreft dit onderdeel door de Raad van State in stand gelaten.

Een van de doelen van het reconstructieplan is te streven naar een zogenaamde afwaartse beweging van intensieve veehouderijen in extensiveringsgebied. Bedrijven in het extensiveringsgebied kunnen stoppen of worden verplaatst naar landbouwontwikkelingsgebieden, zoals het LOG Graspeel, die speciaal aangewezen zijn voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij. Naast het 'motief' natuur voor extensiveringsgebied geldt ook de bescherming van de functie wonen. Met de reconstructie is nadrukkelijk ook de verbetering van de (milieu)kwaliteit rond woonfuncties bedoeld. De afwaartse beweging is in het plan-MER (zie in paragraaf 6.1 en bijlage 1) in beeld gebracht.

Ondanks de ontwikkelingsruimte die in landbouwontwikkelingsgebieden wordt geboden zijn er ook grenzen aan het aantal nieuwvestigingen en ontwikkelingsruimte binnen een LOG. Ieder LOG maakt op basis van een Ontwikkelingsplan (zie paragraaf 2.3.1) die ruimte inzichtelijk. Daarnaast is de provinciale Verordening ruimte in werking getreden welke belangrijke (engere) kaders stelt voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in LOG's.

Intrekking reconstructieplannen

Op 2 maart 2012 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant, vooruitlopend op de intrekking van de Reconstructiewet, de reconstructieplannen ingetrokken, uitgezonderd de integrale zonering. De intrekking is gebeurd naar aanleiding van enkele uitspraken van de rechtbank 's-Hertogenbosch die betrekking hadden op het gezamenlijk van kracht zijn van de reconstructieplannen en de Verordening ruimte. Door het intrekken van de reconstructieplannen wil de provincie voorkomen dat er ongewenste ontwikkelingen optreden door het bestaan van twee juridische regimes naast elkaar (Reconstructieplan en Verordening ruimte).

Veel van het beleid en de regels die oorspronkelijk in de reconstructieplannen waren opgenomen, is ondertussen geregeld in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en de Verordening ruimte.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Ontwikkelingsplan Graspeel

In de reconstructieplannen is bepaald dat nieuwvestiging op grond van het reconstructieplan niet rechtstreeks mogelijk is. Nieuwvestigingen zijn alleen mogelijk via een door GS geaccordeerd ontwikkelingsplan of via een individueel onderzoek per bedrijf.

Op basis van een gebiedsgerichte aanpak is door OBIV¹ met ondersteuning van het RMB uit Cuijk voor de gezamenlijke gemeenten Landerd, Mill en Sint Hubert en Grave een ontwikkelingsplan voor het LOG Graspeel opgesteld. In dit ontwikkelingsplan is aangegeven hoe het gebied kan worden ontwikkeld en hoe tot deze keuze is gekomen, c.q. welke afwegingen hebben plaats gevonden. Daarnaast worden randvoorwaarden gegeven waarbinnen het gebied ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd. Tot slot is de kansenkaart voor het gebied toegevoegd, waarop visueel is aangegeven waar de ontwikkelingsmogelijkheden liggen.

Dit ontwikkelingsplan is in oktober 2007 afgerond en door beide gemeenteraden vastgesteld. In februari 2008 is het ontwikkelingsplan ter beoordeling aan de provincie toegezonden. Per brief van 17 juni 2008 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant het ontwikkelingsplan geaccordeerd. Hiermee is fase 1 van de gebiedsgerichte aanpak afgerond. Het ontwikkelingsplan vormt daarmee tevens het toetsingskader voor gewenste ontwikkelingen in het gebied.

Het uitgangspunt voor het ontwikkelingsplan is geweest het zoeken naar mogelijkheden om intensieve veehouderijen te kunnen vestigen/ontwikkelen die als duurzaam (een bedrijf gereed voor de toekomst) kunnen worden beschouwd.

Op de kansenkaart uit het Ontwikkelingsplan is aangegeven waar burgerwoningen zijn gelegen, waar (mogelijke) agrarische intensieve veehouderijen aanwezig zijn dan wel ontwikkeld kunnen worden en waar 4 nieuwvestigingen gerealiseerd kunnen worden.

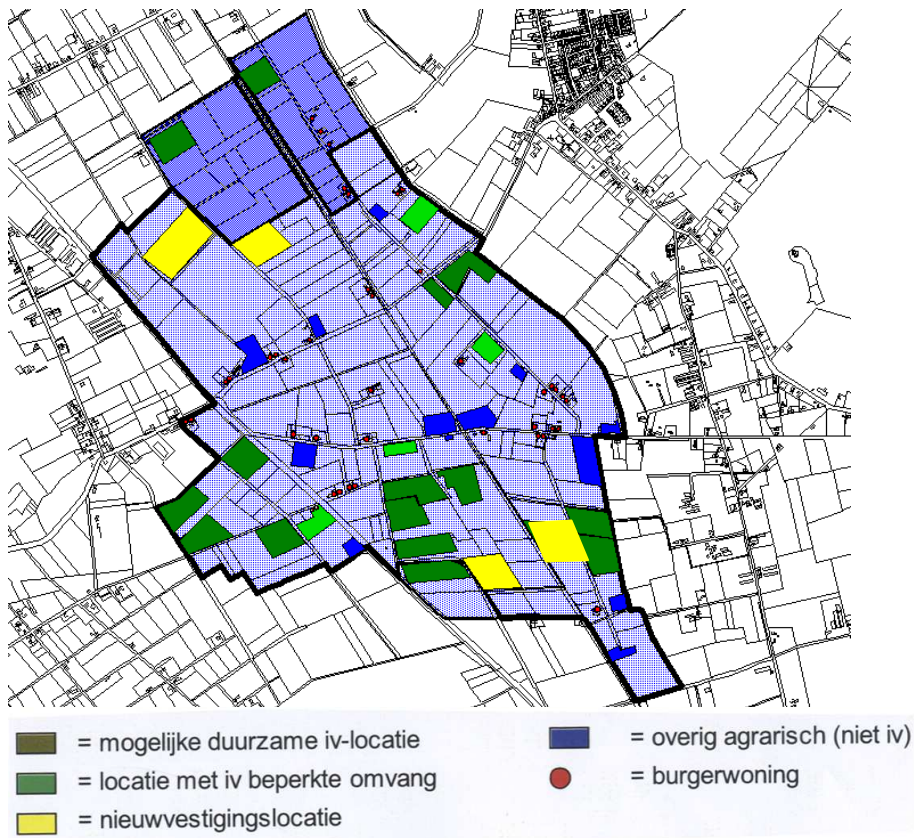
De in het plan genoemde ontwikkelingen zijn in het ontwikkelingsplan doorgerekend op de milieu-items ammoniak, stank, fijnstof en geluid. Volgens die berekeningen uit het ontwikkelingsplan blijkt dat er geen dusdanige gevolgen zijn die de ontwikkeling van het LOG in de weg staan.

In het ontwikkelingsplan zijn verschillende randvoorwaarden aangegeven, onder meer op het gebied van beeldkwaliteit en water. Tot slot biedt het plan aanknopingspunten voor toepassing van verdergaande duurzame maatregelen dan wettelijk verplicht, die door de gemeenten en ondernemers bij de realisatie verder worden uitgewerkt. Het ontwikkelingsplan moet worden gezien als een visie op de inrichting welke verder dient te worden vertaald in het bestemmingsplan.

---

1 Het OBIV (Ontwikkelingsbureau Intensieve Veehouderij) is opgericht door de NCB-Ontwikkeling en Provincie Noord-Brabant om er voor te zorgen dat duurzame inplaatsingslocaties voor de intensieve veehouderij gerealiseerd kunnen worden.

Kansenkaart Ontwikkelingsplan Graspeel

In hoofdstuk 4 wordt duidelijk in hoeverre de onderzochte mogelijkheden uit het Ontwikkelingsplan met dit bestemmingsplan uiteindelijk worden ingevuld.

2.3.2 Strategische visie

De Strategische visie is door de gemeenteraad op 10 november 2011 vastgesteld. In deze visie spreekt Landerd de ambitie uit om zich te profileren en ontwikkelen als een groene en recreatieve gemeente met een vitaal buitengebied. Zowel het bestemmingsplan, de structuurvisie als de verschillende beleidsnotitie(s) geven mede uitvoering aan het halen van deze ambitie uit de strategische visie als het gaat om de (ruimtelijke aspecten van de) volgende onderwerpen:

- Agrarische sector;
- Natuur en landschap;
- Wonen en werken;
- Recreatie en toerisme.

Dit vindt in het bestemmingsplan enerzijds plaats door het bestemmen en beschermen van gewenste functies en waarden, anderzijds door het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen via de randvoorwaardelijke flexibiliteitsbepalingen.

2.3.3 StructuurvisiePlus gemeente Landerd

Met de StructuurvisiePlus uit 2003 wil de gemeente Landerd richting geven aan de toekomst van de gemeente en haar inwoners. Een richting die zowel recht doet aan de (gebieds)specifieke kwaliteiten van natuur, landschap en cultuurhistorie binnen de gemeente Landerd, als aan de wensen van de lokale samenleving om er te kunnen wonen, werken en recreëren. In de visie is een strategie uitgewerkt voor het buitengebied van de gemeente Landerd. Hoofdpunt uit deze strategie is dat de functies die aan het buitengebied gebonden zijn richtinggevend moeten zijn voor ontwikkelingen: dat zijn de landbouw, natuur en de recreatie. Functies als wonen en bedrijvigheid die niet functioneel gebonden zijn aan het buitengebied wil zij slechts een beperkte ontwikkelingsmogelijkheid geven. Wel is er ruimte voor ontwikkelingen in de kernrandzones, maar bij de inpassing wordt zoveel mogelijk rekenschap gegeven van de functies en waarden in het buitengebied.

Het buitengebied van de gemeente Landerd is onderverdeeld in 7 deelgebieden. Plangebied Graspeel is gelegen in deelgebied 7. Per deelgebied is een strategie beschreven. Voor deelgebied 7 luidt die als volgt:

- Belangrijkste functie landbouw;
- Hervestigen van elders verplaatste bedrijven;
- Ecologisch verbindinggebied (noordelijk deel);
- Behoud Leefgebied Das en aanwezige botanische waarden.

Gemeente Landerd werkt momenteel aan een nieuwe structuurvisie voor het hele grondgebied.

2.3.4 Beleidsnotitie Kwaliteitskader buitengebied gemeente Landerd

De gemeente Landerd heeft parallel aan de bestemmingsplannen Buitengebied en Graspeel de beleidsnotitie 'Kwaliteitskader buitengebied gemeente Landerd' ontwikkeld. Dit kwaliteitskader bestaat uit twee delen: 'Duurzame locaties veehouderij' en 'Kwaliteitsverbetering'.

Op basis van dit kader zal de uiteindelijke toetsing en afweging van nieuwe initiatieven plaatsvinden in relatie tot de vereiste ruimtelijke kwaliteitsverbetering in het buitengebied alsmede in relatie tot ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen op duurzame locaties.

In de beleidsnotitie wordt beschreven, nader uitgewerkt en vastgelegd op welke wijze de gemeente de kwaliteitsverbetering van het buitengebied wenst vorm te geven als tegenprestatie voor het kunnen bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor functies in het buitengebied.

De realisatie van verplichte kwaliteitsverbetering is als randvoorwaarde opgenomen bij de ontheffingsregels uit dit bestemmingsplan. Uitbreiding van agrarische bouwvlakken middels wijzigingsbevoegdheid maken geen onderdeel meer uit van het plan.

Hiervoor dient een aparte planologische procedure doorlopen te worden. Toetsing aan beide onderdelen van het kwaliteitskader is daarbij nog wel aan de orde.

2.3.5 Landschapsbeleidsplan 2013-2027

De gemeente Landerd heeft op 8 november het nieuwe Landschapsbeleidsplan 2013-2027 vastgesteld voor haar buitengebied. Het betreft een verdieping van het eerder opgestelde gemeentelijke landschapsbeleidsplan 2003.

De doelen van dit Landschapsbeleidsplan zijn:

- Realiseren van een groene dooradering en groene randen van de dorpen, waardoor de dorpen nadrukkelijk onderdeel van het landschap zijn;
- Versterken van de diversiteit en daarmee de identiteit van het landschap;
- Stimuleren van en richting geven aan particuliere landschapsverbetering, inhoud geven aan het begrip landschapskwaliteit;
- Versterken en onder de aandacht brengen van de bijzondere gebieden;
- Projecten benoemen waarmee de gemeente haar landschap verbetert;
- Verzamelen van alle projecten die in verschillende plannen voor het buitengebied benoemd zijn;
- Ondersteuning van keuzes in de nieuwe structuurvisie.

Het buitengebied is verdeeld in 11 deelgebieden. Dit op basis van grondgebruik, historie, bodem en occupatie. Tezamen met de klankbordgroep, waarin alle bij het landschap betrokken gebiedspartijen vertegenwoordigd waren, is per deelgebied een visie opgesteld. De visie is verbeeld op een kaart. De onderdelen van de visie zijn als volgt nader te omschrijven:

- Versterk de karakteristieken van het landschap welke te onderscheiden zijn op basis van ontginning, van bodem en van ruimtelijke landschappelijke kenmerken; dit versterkt de oriëntatie en vergroot de identiteit.
- Maak voor sommige plekken een nieuw kader; nieuwe ontwikkelingen (als schaalvergroting veehouderij, recreatie) een plek geven en inpassen met gebiedseigen middelen.
- Begin op korte termijn een aantal kansrijke plekken in te richten; dit vormt inspiratie en een katalysator voor de andere landschappelijke ontwikkelingen.

Per deelgebied is vervolgens aangegeven wat het gewenste beeld, de gewenste natuurwaarde en de gewenste ingreep in het landschap zijn. Deze ingrepen zijn deels uitgewerkt in projecten. Deze bepalen de plekken en de vorm waarin de ingrepen uitgevoerd moeten worden om de visie te bereiken.

De strategie per deelgebied is mede bepaald door de kwetsbaarheid c.q. draagkracht van het landschap. Sommige delen van het landschap kunnen grote verandering herbergen. Ze hebben massieve en sterke structuren en landschappelijke ruimtes waarbinnen van alles kan zonder dat het de kenmerken afbreekt. Het betreft vooral de grootschalige ontginningen van begin 20e eeuw. Zulke gebieden zijn aangeduid als "Enigszins kwetsbaar". Dit betreft: Rietbroek, De Ontginning en Graspeel.

Andere gebieden beschikken over een zeer fijnmazig netwerk van landschapstructuren welke snel verstoord kunnen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen zeer zorgvuldig ingepast moeten worden. Deze gebieden zijn aangeduid als “zeer kwetsbaar”. Dit betreft De Maashorst, De Bolle Akkers, Nieuwveld en Groesplak.

Daarnaast zijn er cultuurlandschappen die wel tegen een stootje kunnen maar die een beperkte opnamecapaciteit hebben voor grote en nieuwe ontwikkelingen. Deze gebieden zijn aangeduid als “kwetsbaar”. Dit betreft: ‘t Mun, ‘t Gaal, Hoefkens en Trent.

De gemeente stelt tevens per 4 jaar een uitvoeringsplan op met concrete projecten. Financiering van deze projecten komt deels voort uit bestaande gemeentelijke reserveringen, en daarnaast aanvullende bijdragen via grondverkopen en op grond van de regeling ‘Kwaliteitsverbetering buitengebied’ ter compensatie van maatregelen in het buitengebied. Daar waar gemeentelijke natuurontwikkelingsprojecten inmiddels gerealiseerd zijn, zijn deze als zodanig bestemd. Anders zijn ze (indien van toepassing) op de verbeelding opgenomen als wijzigingsgebied voor natuurontwikkeling.

2.3.6 Kwaliteitsplan Graspeel

Het Nederlandse landschap is en wordt nog steeds in sterke mate beïnvloed door de mens; het is een cultuurlandschap. Dit houdt onder meer in dat flora en fauna door de mens zijn bepaald en vaak niet meer overeenkomen met de oorspronkelijke natuurlijke toestand. Dit geldt ook voor het plangebied van het LOG Graspeel. Ook dit gebied is immers door de invloed van de mens ontstaan. In de afgelopen anderhalve eeuw is het landschap van het gebied drastisch veranderd. De heide en veengronden zijn ontgonnen en omgezet in landbouwgrond. In deze tijdsperiode van anderhalve eeuw is ook de meeste van de bestaande bebouwing in het LOG gerealiseerd. Het landschap is dus gevormd in de loop der jaren tot en met het huidige beeld. Het plangebied dat ontstaan is, is een open gebied, op enige afstand omgeven door bos- en natuurgebieden. De openheid wordt enigszins onderbroken door aanwezige bomenrijen langs wegen, houtsingels en erfbeplanting.

In het ‘Inrichtingsplan De Graspeel’ van juni 2005 is de bestaande beeldkwaliteit van het gebied in beeld gebracht en is aangegeven op welke wijze landbouwontwikkeling deze bestaande kwaliteit kan consolideren of versterken. Naar mening van de gemeente bood dit plan echter nog te weinig handvatten om gericht te kunnen sturen bij de ontwikkelingen in het LOG, uitgaande van de toen beoogde situatie (meerdere nieuwvestigings- en hervestigingslocaties en doorgroeimogelijkheden tot 3,0 hectare).

Als gevolg van deze beoogde ontwikkelingen heeft de provincie Noord-Brabant samenwerking met LTO-Nederland de ontwerpogave ‘Stallen in het landschap’ georganiseerd. Parklaan landschapsarchitecten heeft daarbij een concept bedacht voor de Graspeel. In 2009 is dit door Parklaan verder uitgewerkt in het ‘Kwaliteitsplan Graspeel’. De bedoeling was dat dit kwaliteitsplan als beeldkwaliteitsplan zou gaan fungeren en ook die juridische status zou krijgen.

De ontwikkelingen die voorliggend bestemmingsplan mogelijk maakt, zijn verre van die in 2009 beoogd waren. Dit bestemmingplan maakt nog maar één nieuwvestiging van 3,0 hectare en één uitbreiding tot 1,5 hectare mogelijk. Voor het overige worden enkel de reeds geldende bouwvlakken en afgeronde procedures opgenomen in het bestemmingsplan. Het plan biedt geen uitbreidings- of omschakelingsmogelijkheden (via wijzigingsbevoegdheden) meer en ook het bouwen van stallen in meerdere lagen is niet meer toegestaan.

Een groot deel van het kwaliteitsplan heeft daarmee zijn relevantie verloren. Met name de stedenbouwkundige, architectonische en materiële aspecten zijn niet meer toepasbaar. Sommige onderdelen uit het kwaliteitsblad zijn echter nog wel degelijk bruikbaar, zoals hierna zal blijken.

Net zoals het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied bevat dit bestemmingsplan geen wijzigingsbevoegdheden voor uitbreiding, vormverandering en omschakeling van bouwvlakken. Voor een dergelijke ontwikkeling is altijd een aparte planologische procedure (postzegelplan) of uitgebreide omgevingsvergunning noodzakelijk. Daarbij vindt in alle gevallen toetsing plaats aan het eerder genoemde 'Kwaliteitskader buitengebied gemeente Landerd'. In de beleidsnotitie wordt beschreven, nader uitgewerkt en vastgelegd op welke wijze de gemeente de kwaliteitsverbetering van het buitengebied wenst vorm te geven als tegenprestatie voor het kunnen bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor functies in het buitengebied.

Deze kwaliteitsverbetering dient, naast een mogelijke maatschappelijke kwaliteitsverbeterende maatregel, altijd te bestaan uit een fysieke kwaliteitsverbetering. In het kwaliteitskader wordt daarmee de nadrukkelijke relatie gelegd met het genoemde 'Landschapsbeleidsplan 2013-2027'. In het landschapsbeleidsplan zijn de identiteit, de landschappelijke en de ecologische ontwikkelingsmogelijkheden voor de Graspeel omschreven. Voor de landschapsversterkende maatregelen en gewenste erfinrichting wordt in het landschapsbeleidsplan verwezen naar de onderdelen uit het kwaliteitsplan die nog wel relevant zijn. Namelijk, het landschappelijk raamwerk en de groene bouwstenen. Om het 'Kwaliteitsplan Graspeel' ook deze formele status te geven, worden die onderdelen daaruit – tegelijk met de vaststelling van dit bestemmingsplan – als aanvulling op en uitwerking van het landschapsbeleidsplan vastgesteld (Kwaliteitsplan Graspeel, juni 2013).

2.3.7 Nota Archeologie gemeente Landerd

In 1992 heeft Nederland als een van de leden van de Raad voor Europa het verdrag van Malta inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend. Sinds 2007 is in Nederland de Wet op de archeologische monumentenzorg van kracht, geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988, die de volledige implementatie van het Verdrag van Malta betekende. Volgens het hoofdstuk "Archeologische monumentenzorg" uit de Monumentenwet 1988 is een gemeente verplicht om bij het opstellen van bestemmingsplannen (buitenplanse omgevingsvergunningen en beheersverordeningen) rekening te houden met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologi-

sche waarden danwel monumenten. Dit betekent dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen altijd en overal (middels een bureauonderzoek) aangetoond moet worden dat er geen bodemvondsten te verwachten zijn, conform het principe 'de verstoorder betaalt'. De enige uitzonderingen die de wet biedt zijn projecten tot maximaal 100 m².

Daarnaast is het gebruikelijk en geaccepteerd dat grondverstoringen tot een diepte van maximaal 30 cm vrijgesteld zijn van onderzoek. Concreet houdt het bovenstaande in dat in een bestemmingsplan geregeld moet zijn dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen danwel bodemingrepen vooraf aan het verlenen van omgevingsvergunning middels een (archeologisch) onderzoek aangetoond is dat er geen archeologische vondsten in de bodem zitten.

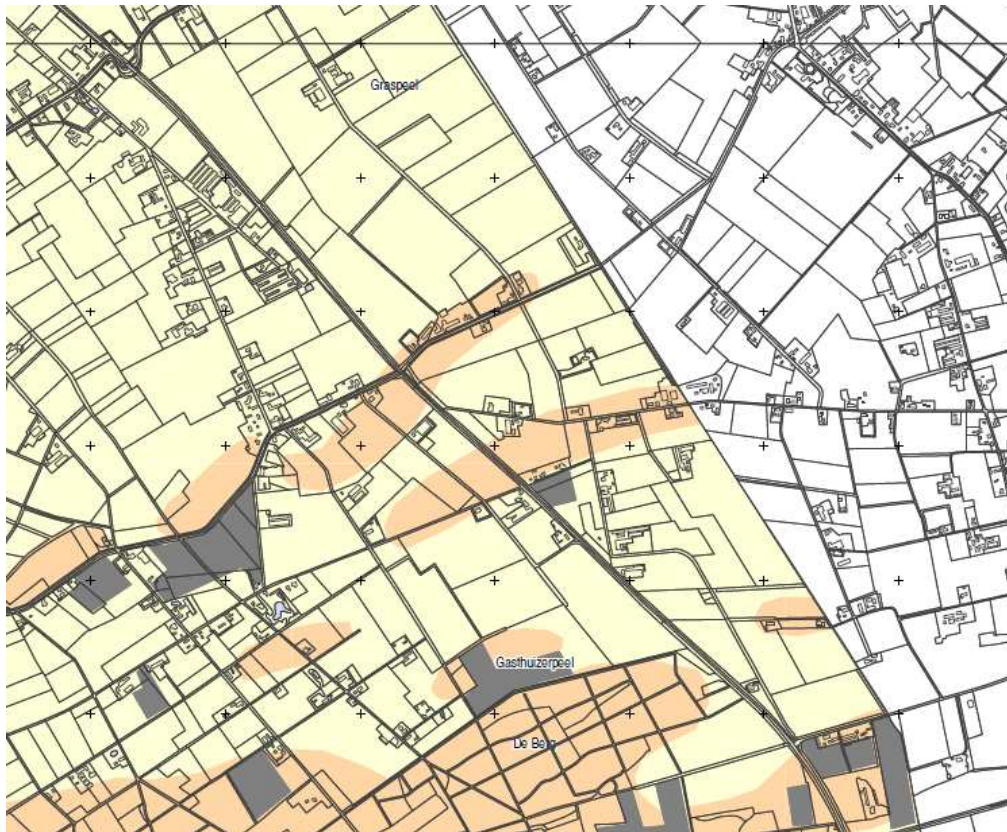
Tot nog toe werd de archeologische verwachtingskaart van de provincie Noord-Brabant (gebaseerd op de landelijke kaart van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed gebruikt als toetsingskader. De onderzoeksverplichting gold voor alle gebieden die op deze kaart waren aangeduid met een middelhoge of hoge verwachtingswaarde.

Aangezien de provinciale archeologische verwachtingskaart de middelhoge en hoge archeologische indicaties slechts zeer globaal weer gaf heeft de gemeente ervoor gekozen deze provinciale kaart in de gemeente Landerd op gemeentelijke schaal nader uit te laten werken. Een gemeente is immers bevoegd om beleid op te stellen en zwaardere eisen of meer uitzonderingen te stellen voor haar grondgebied, maar de gemeente moet deze afwijkingen wel kunnen motiveren. De gemeenteraad van Landerd heeft daartoe in zijn vergadering van 24 mei 2012 de 'Nota Archeologie gemeente Landerd' en de 'Archeologische beleidskaart gemeente Landerd' vastgesteld.

In deze nota en de bijbehorende 'Archeologische beleidskaart gemeente Landerd' wordt onderscheid gemaakt in 7 categorieën, waarvan er 3 van belang zijn voor het plangebied:

- Categorie 5: gebieden met een middelhoge archeologische verwachting en naoorlogse woonwijken en industriegebieden die in een gebied van hoge archeologische verwachting liggen; Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 50 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 2500 m².
- Categorie 6: gebieden met een lage archeologische verwachting; Geen onderzoeksplicht.
- Categorie 7: gebieden zonder een archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven; Geen onderzoeksplicht.

Deze nota en bijbehorende beleidskaart zijn in het bestemmingsplan doorvertaald.

Archeologische beleidskaart

gemeente Landerd, schaal: 1: 15000

vastgesteld door de gemeenteraad op 24 mei 2012

legenda

categorie

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Figuur: Uitsnede Archeologische beleidskaart

3 Beschrijving en analyse plangebied

Voor het opstellen van een bestemmingsplan is het van belang dat de uitgangssituatie, ofwel de bestaande situatie, goed in beeld wordt gebracht. In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van deze situatie.

3.1 Historie

Historisch gezien was de Graspeel rond 1850 een zeer nat gebied. Het gebied heeft hierdoor het karakter van een historisch overstromingsgebied. Later werd het een groot beweidingsgebied dat langzaam ontgonnen werd, de natste gebieden het laatst. In de jaren '70 van de 20e eeuw is het hele gebied van een kleinschalig landschap omgezet in een relatief grootschalig landschap.

3.2 Ruimtelijke structuur

De Graspeel was, zoals in de vorige paragraaf benoemd, vroeger een zeer nat gebied dat door kwel en stagnatie van afstromende oppervlaktewater gedurende winter en een groot deel van het voorjaar onder water stond. In het natte gebied werd gedurende lange tijd gezamenlijk jongvee ingeschaard. Later ontstond hier een groot beweidingsgebied met kleine graslandjes die door houtwallen werden begrensd. Door de in de jaren '70 uitgevoerde vrijwillige ruilverkaveling "de Graspeel" is het resterende kleinschalig landschap in een keer omgezet in een open grootschalig gebied. Alle houtwallen en overige landschappelijke structuren zijn daarbij verwijderd. Wel zijn enkele nieuwe, nergens op aansluitende, houtwallen en enkele verspreide bosjes aangelegd. Het merendeel van de gronden is thans als grasland in gebruik bij rundvee- en intensieve veehouderijen. Ook wordt er veel maïs geteeld. In noord-zuidelijke richting wordt het plangebied doorsneden door de halfopen lintbebouwing van de Graspeel en de Heihorst.

Door de hoge grondwaterstanden en sterke kwel (mineralenrijk grondwater nabij de plantenwortels) vanaf de hoger gelegen gebieden in het oosten komt in de sloten plaatselijk Kleine Lisdodde, Moerasspirea, Kattestaart, Koninginnekruid, Pinksterbloem en Echte Koekoeksbloem voor. In de graslanden broeden Kievit en Scholekster. Halfweg jaren '90 broedden er nog Grutto's in het gebied. De laatste jaren zijn deze niet meer waargenomen.

Het gebied langs de Graspeelloop is betrokken bij de realisatie van een ecologische verbindingzone parallel aan deze waterloop.

3.3 Functionele structuur

Het merendeel van de gronden is momenteel in gebruik als grasland en in gebruik bij veehouderijbedrijven. Ook wordt er veel maïs geteeld. In het gebied bevinden zich verschillende melkrundveebedrijven en intensieve veehouderijbedrijven. Op dit moment zijn binnen het plangebied 13 agrarische bedrijven en 23 burgerwoningen aanwezig.

Intensieve veehouderij aan de Langstraat 6

Het plangebied is, zoals gezegd, voornamelijk in agrarisch gebruik. Het toekomstperspectief voor de landbouw is gericht op zowel de grondgebonden agrarische productie als de intensieve veehouderij, conform de uitgangspunten van de Verordening ruimte en de systematiek van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente.

De betekenis van de gangbare landbouw als sociaal-economische drager voor het buitengebied in zijn algemeenheid is sterk aan het veranderen. De economische toekomst en de ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied hangen niet meer alleen af van ontwikkelingen in de landbouw; de betekenis van het buitengebied voor andere gebruiksvormen, zoals wonen, toerisme en recreatie en niet-agrarische bedrijvigheid, is sterk toegenomen. Desondanks, en mede gezien de aanwijzing als landbouwontwikkelingsgebied zal de agrarische sector in het plangebied een sleutelrol behouden als belangrijkste beheerder van het buitengebied.

De belangrijkste infrastructurele lijnen die het plangebied doorkruisen zijn plattelandswegen. Afhankelijk van de functie van de weg varieert de wegbreedte en de verkeersintensiteit. Naast plattelandswegen komt er ook een doorgaande weg voor die meer dan een (lokale) ontsluitingsfunctie heeft. Dit is de N277.

Ten zuidwesten van het plangebied bevindt zich het militaire vliegbasis Volkel. Het plangebied ligt onder de IHCS (Inner Horizontal en Conical Surface), met een maximale bouwhoogte van 64 meter boven NAP en onder het radarverstoringsgebied met een maximale bouwhoogte van 65 meter boven NAP.

Tevens ligt het plangebied in het ILS (Instrument Landing System). Een deel van het plangebied ligt in het ILS met een maximale bouwhoogte van circa 37 meter boven NAP. Bij een ontheffing voor bouwwerken welke binnen deze hoogte komen dient advies van de radarbeheerder ingewonnen te worden.

Het plangebied is gedeeltelijk gelegen in de geluidszone voor grondgebonden geluid (50 dB(A)) van de geluidgezoneerde vliegbasis Volkel.

4 Hoofdpijnen van het plan

4.1 Plangebied

In het plangebied zijn in totaal 13 bestaande agrarische bedrijven aanwezig en 23 burgerwoningen. De landbouw is een belangrijke ruimtegebruiker in het LOG Graspeel en heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de huidige verschijningsvorm van het landschap. Het is de verwachting dat de landbouw ook in de toekomst in toenemende mate onder druk zal staan als gevolg van kostenstijgingen (milieu-investeringen), gebrek aan opvolgers, concurrentie, en wet- en regelgeving. Het overgrote deel van het plangebied zal desondanks in gebruik blijven als agrarisch productiegebied.

Voor de agrariërs is het van belang te weten dat er voldoende ontwikkelingsmogelijkheden blijven, ook binnen het nieuwe bestemmingsplan (zie ook hiernavolgende paragrafen). De mate van bedrijfsontwikkeling is echter afhankelijk van de ligging en de aard (type) van de betreffende bedrijven. Hierbij komt, mede op basis van de Verordening ruimte, een belangrijke differentiatie naar voren tussen grondgebonden bedrijven en intensieve veehouderijen.

4.2 Mogelijkheden ontwerpbestemmingsplan 2009

Het uitgangspunt voor het ontwerpbestemmingsplan Graspeel uit 2009 was het Ontwikkelingsplan Graspeel (d.d. 15 oktober 2007). Dat plan gaf aan hoe het plangebied ontwikkeld kon worden vanuit de doelstelling: uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van intensieve veehouderij, rekening houdend met wettelijke mogelijkheden, waaronder milieu, en met beleidsdoelstellingen op andere thema's. De gemeente Landerd heeft destijds bij het opstellen van het Ontwikkelingsplan gekozen in lijn met de reconstructiedoelstelling het LOG primair te bestemmen voor intensieve veehouderij ontwikkeling. Op de kansenkaart uit het Ontwikkelingsplan (zie blz. 13) was aangegeven waar de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het plangebied lagen. Dit resulteerde erin dat voor het plangebied (gedeelte Landerd) sprake was van de volgende uitgangspunten:

- Nieuwvestiging van een drietal intensieve veehouderijen;
- Splitsing van het bestaande agrarisch bedrijf aan de Witte Dellen 3/5a in twee agrarisch intensieve veehouderijen;
- Omschakeling en hervestiging van intensieve veehouderijen op bestaande locaties met een grondgebonden agrarisch bedrijf is in het gehele plangebied mogelijk;
- Uitbreidingsmogelijkheden tot 3 ha van agrarische bedrijven ter plaatse van de aanduiding 'ontwikkelingslocatie'. Dit betrof tien locaties, inclusief de nieuwvestigingen.

4.3 Mogelijkheden bestemmingsplan 2013

Na het stilleggen van het bestemmingsplanproces in 2009 hebben in de periode tussen 2009 en nu diverse wijzigingen plaatsgevonden in de wet- en regelgeving. Zowel in algemene zin als voor de intensieve veehouderij en de LOG's in het bijzonder.

Daarnaast heeft de gemeente in nauw overleg met de provincie en de beoogde verplaatsters onderzocht in hoeverre het mogelijk is de omvang van de eerder geplande ontwikkelingen te minimaliseren. Tevens spelen er de discussies over megastallen en de mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid door de ontwikkelingen.

Deze verandering in beleid, regelgeving en ontwikkelingsgedachte heeft als resultaat dat de ontwikkelingsmogelijkheden op basis van het voorgaande bestemmingsplan in grote mate zijn beperkt of ingetrokken.

In het plangebied is uiteindelijk sprake van één nieuwe agrarische bedrijfslocatie van 3 hectare aan de Heihorst ongenummerd. Hiervoor is ontheffing verleend door de provincie van de Verordening ruimte. In het bestemmingsplan is een nieuw agrarisch bouwvlak van 3 hectare opgenomen aan de Heihorst ong. Van deze 3 ha moet 20% worden ingericht ten behoeve van de landschappelijke inrichting van het bedrijf. Deze locatie wordt gerealiseerd voor een verplaatser vanuit de kernrandzone van Schaijk.

In het bestemmingsplan is één uitbreiding van een bestaande intensieve veehouderij mogelijk gemaakt. Het betreft hier de locatie Schuifelenberg 3. Dit bedrijf heeft een agrarisch bouwvlak gekregen van 1,5 ha. Van deze 1,5 ha moet 10% worden ingericht ten behoeve van de landschappelijke inrichting van het bedrijf. Deze uitbreiding aan de Schuifelenberg wordt gerealiseerd voor een verplaatser vanuit de kernrandzone van Zeeland.

In het bestemmingsplan is één omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf met vee mogelijk gemaakt aan de Peelweg 20. Dit bedrijf heeft een agrarisch bouwvlak gekregen van 0,45 ha, waarbinnen alle bestaande (voormalige agrarische) bebouwing en verharding is gelegen.

In het nieuwe bestemmingsplan Graspeel wordt verder geen mogelijkheid opgenomen voor omschakeling c.q. hervestiging van een intensieve veehouderij op een locatie van een grondgebonden agrarisch bedrijf.

Als gevolg van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. (zie bijlage 2) is er voor gekozen om, conform de regeling uit het bestemmingsplan buitengebied, geen wijzigingsbevoegdheden meer op te nemen die de uitbreiding van agrarische bedrijven mogelijk kunnen maken. Hiervoor zal in elk individueel geval een aparte planologische procedure voor gevolgd moeten worden.

4.4 Relatie bestemmingsplan 2013 – Actualisatie plan-MER

Omdat het proces van het bestemmingsplan een tijd 'stil' heeft gelegen en er op basis van gewijzigd beleid een aantal wijzigingen qua ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven zijn doorgevoerd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, moest het oorspronkelijke plan-MER uit 2008 worden geactualiseerd. Hiervoor is de zogenaamde 'Actualisatie plan-MER' opgesteld.

In het geactualiseerde plan-MER is inzichtelijk gemaakt wat er maximaal, via de toepassing van de opgenomen regelingen, in het bestemmingsplan planologisch kan worden vergund. Van (groot) belang hierbij is dat dit scenario niet kan aangeven op welke bedrijfslocaties wel of geen ontwikkelingen zullen komen. Ook het bestemmingsplan kan dit niet aangeven. Dit hangt namelijk van de ontwikkelingswensen en -mogelijkheden van de agrarische bedrijven zelf af. In het bestemmingsplan zelf liggen de juridische (on)mogelijkheden in ruimtelijk opzicht voor de huidige situatie en geboden ontwikkelingen vast.

In het geactualiseerde MER zijn de nieuwvestiging van één nieuwe locatie van 3 hectare (Heihorst ong) opgenomen, de uitbreiding van één locatie naar 1,5 hectare (Schuifelenberg 3), alsmede één omschakeling van één locatie naar een grondgebonden veehouderij (Peelweg 20 tot 1,5 hectare) meegenomen.

Daarnaast is inzichtelijk gemaakt welke ontwikkelingsruimte de veehouderijbedrijven hebben zoals in de Verordening ruimte is opgenomen. Dit is de mogelijkheid om op een duurzame locatie (na toetsing aan de gemeentelijke beleidsnotitie "Duurzame locaties veehouderij") het bestaande bouwvlak tot maximaal 1,5 hectare uit te breiden.

In het geactualiseerde Plan-MER zijn de effecten van de voorheen beoogde ontwikkelingsmogelijkheden dus nog wel meegenomen. Als gevolg van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. (zie bijlage 2) is er voor gekozen om, conform de regeling uit het bestemmingsplan buitengebied, geen wijzigingsbevoegdheden meer op te nemen die de bovengenoemde uitbreiding van agrarische bedrijven mogelijk kunnen maken. Hiermee zijn de ontwikkelingsmogelijkheden dus verder beperkt. Voor nieuwe ontwikkeling zal in elk individueel geval een aparte planologische procedure voor gevolgd moeten worden. Daarom is voor het geactualiseerde Plan-MER een aanvulling van het MER opgesteld, waarmee de milieueffecten van dit bestemmingsplan in beeld zijn gebracht.

In de aanvulling van de Plan-MER wordt voor de belangrijkste aspecten geur, ammoniak en fijn stof geconcludeerd dat de milieueffecten van het voorliggende bestemmingsplan Graspeel (Plan (nieuw)) verbeteren in vergelijking met Plan (oud). De mogelijke toename van geur en ammoniak ten opzichte van de huidige situatie neemt af.

Bij deze lagere maximaal te verwachten belasting voor de aspecten geur en fijn stof blijft sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Voor fijn stof wordt de mogelijk te verwachten toename zelfs gecompenseerd door een landelijk te verwachten afname van de achtergrondwaarde fijn stof.

Verder is van belang dat buiten het gebied, op twee te verlaten locaties tegen de dorpskernen van Schaijk en Zeeland waarvandaan de intensieve veehouderijen verplaatsen naar de Graspeel, sprake zal zijn van een duidelijke verbetering van de geursituatie en fijn stof situatie.

Een eventuele toename van de depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden is op grond van de Natuurbeschermingswet niet toegestaan. Dit wordt middels de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomen. Het aspect ammoniak is dan als neutraal te beschouwen.

Verder is van belang dat buiten het gebied, mede als gevolg van de ontwikkelingen in de Graspeel, vijf intensieve veehouderij locaties komen te vervallen. Hierdoor zal er sprake zijn van een verbetering van de ammoniaksituatie.

5 Uitgangspunten plansystematiek

5.1 Plansystematiek gebiedsbestemming

Gebiedsbestemmingen omvatten de grote onbebouwde gebieden in het plangebied, waarbij agrarisch gebruik en bos (zie planthema op blz.36) de voornaamste bestemmingen zijn. Voor het agrarisch gebied, waar het gebruik voor de landbouw centraal staat, dient onderscheid gemaakt te worden voor enerzijds vestigings- c.q. ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven als bewerkingsmogelijkheden van de gronden. Bij het toekennen van de agrarische gebiedsbestemming is aangesloten bij de systematiek van het bestemmingsplan Buitengebied.

Binnen het in de Verordening ruimte als 'agrarisch gebied' aangewezen gebied, geldt dat de gemeente moet motiveren of hier sprake is van een 'zone agrarische economie' of van een 'zone gemengde plattelandseconomie'. De twee gebieden onderscheiden zich van elkaar door een accentverschil in ontwikkelingsmogelijkheden ten aanzien van agrarische en niet-agrarische ontwikkelingsmogelijkheden en zijn in het ontwerp op de verbeelding onderscheiden middels een specifieke gebiedsbestemming. Het plangebied bestaat uit de zone 'agrarische economie'.

De zone agrarische economie omvat het agrarisch productiegebied van de gemeente. Dit gebied is gelijk aan het (voormalig secundair) landbouwontwikkelingsgebied Schaijk-Reek, zoals opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. De doelstelling voor dit gebied is om de agrarische sector hier te behouden en te versterken. Deze zone kenmerkt zich door grote percelen, landschappelijke openheid, veelal een goede en rechte wegenstructuur en er is relatief veel fysieke uitbreidingsruimte. De gronden hebben de bestemming 'Agrarisch - 1' gekregen.

5.2 Plansystematiek detailbestemmingen

Planthema agrarische bedrijven

Voor het plangebied in deze gemeenten is een aantal planthema's van belang. Deze planthema's worden hieronder toegelicht, mede in relatie tot de voor gemeente Landerd gewenste beleidsmatige en planologisch juridische uitwerking.

Type agrarische bedrijvigheid

In het plan wordt onderscheid gemaakt in grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven. In de regels zijn de begrippen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven gedefinieerd. Niet-grondgebonden agrarische bedrijven betreffen intensieve veehouderijen en geitenhouderijen.

De intensieve veehouderijen zijn op de verbeelding aangeduid met de aanduiding (iv). Het betreft de traditionele intensieve veehouderijen als varkenshouderijen en pluimveehouderijen. Ook rundveehouderijen met een substantiële hoeveelheid vleesvee hebben de aanduiding (iv) gekregen.

Grondgebonden veehouderijen zijn op de verbeelding specifiek aangeduid met de aanduiding (gv). Overige agrarische grondgebonden bedrijven zijn niet specifiek aangeduid. De bestaande melkveehouderijen zijn in dit bestemmingsplan beschouwd als een grondgebonden agrarisch bedrijf. Uitbreidingen van melkveehouderijen en omschakelingen van grondgebonden bedrijven zonder vee naar grondgebonden veehouderijen worden middels dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Daarvoor dient een aparte planologische procedure gevolgd te worden, waarbij wordt getoetst aan de beleidsnotitie 'Grondgebonden veehouderij en duurzame locaties'.

Daarnaast is overeenkomstig de Verordening ruimte aan de gebruiksregels toegevoegd dat binnen gebouwen maximaal één bouwlaag mag worden gebruikt voor intensieve veehouderij, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen, waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

Vanwege specifieke regelgeving zijn geitenhouderijen voorzien van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - geitenhouderij'. Vergroting van bebouwing (peildatum 12 december 2009) van schapen- en geitenhouderijen wordt niet toegestaan (in ieder geval tot 1 juni 2014) op basis van de provinciale Verordening ruimte

Toekenning bouwvlakken

De agrarische bouwvlakken uit het geldende bestemmingsplan buitengebied zijn één op één overgenomen, met inachtneming van aanpassingen van bouwvlakken op basis van doorlopen ruimtelijke procedures (partiële herzieningen, vrijstellingen).

Alle bouwwerken in het buitengebied (bedrijfswoning, bijgebouwen, stallen, mestopslag, voedersilo's en waterbassins) zijn met de bijbehorende voorzieningen (erfverharding, kuilvoerplaten en erfbeplanting) zoveel mogelijk binnen een op de kaart begrensd bouwvlak opgenomen. Binnen het bouwvlak dient ook de nieuwe bebouwing te worden gesitueerd. Tuinen behoeven niet in zijn geheel binnen het bouwvlak te zijn opgenomen. Agrarische bouwvlakken zijn op de verbeelding weergegeven binnen de onderliggende agrarische gebiedsbestemming (Agrarisch - 1).

Het bestemmingsplan regelt de omvang van de (nieuw op te richten) bedrijfsbebouwing en de locatie (het bouwvlak). Daarnaast regelt het de functie en het gebruik als agrarisch bedrijf, al dan niet met het toestaan van intensieve veehouderij.

Wat het bestemmingsplan echter niet regelt en niet kan regelen is het (maximum) aantal dieren, de diersoort en de milieuaspecten die hier bij komen kijken. Hieronder vallen eventuele milieumaatregelen om uitstoot van ammoniak, stof en geurhinder te beperken of tegen te gaan. Dit dient in het kader van het 'milieuspoor' gedaan te worden. Toetsing vindt plaats in het kader van de milieuvergunning.

Ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de beide bouwvlakken is voor de nieuwvestigingslocatie (Heihorst ong.) en voor het bouwvlak aan de Schuifelenberg 3 een aanduiding opgenomen met een bijbehorende regeling voor de aanleg en instandhouding van deze verplichte landschappelijke inpassing.

Nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling**Nieuwvestiging**

Conform het gestelde in de Verordening ruimte is oprichting van een nieuw bouwvlak op een geheel nieuwe locatie in het plangebied niet mogelijk.

Hervestiging

Voor vestiging van een agrarisch bedrijf op een bestaand vigerend niet-agrarisch bouwvlak (bv. een woonbestemming) is in het bestemmingsplan geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Hervestiging van een agrarisch bedrijf op een voormalige maar planologisch nog wel bestaande agrarische bedrijfslocatie is in het plan wel toegestaan, mits daarbij geen omschakeling plaatsvindt die op grond van dit bestemmingsplan niet is toegestaan (zie hierna).

Omschakeling

Omschakeling van een intensieve veehouderij naar een grondgebonden agrarisch bedrijf is overal toegestaan. Omschakeling van een grondgebonden agrarisch bedrijf of geitenhouderij naar een intensieve veehouderij is niet mogelijk. Omschakeling van een grondgebonden agrarisch bedrijf zonder dieren naar een grondgebonden veehouderij is niet mogelijk. Omschakeling van een intensieve veehouderij dan wel een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een overig niet-grondgebonden agrarische bedrijf (niet zijnde een intensieve veehouderij) is niet toegestaan. Omschakeling van een intensieve veehouderij dan wel grondgebonden agrarische bedrijf naar een glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan.

Bedrijfswoningen

Bestaande bedrijfswoningen worden als zodanig bestemd. Bij een volwaardig agrarisch bedrijf (70 NGE) is in principe één zelfstandige agrarische bedrijfswoning toegestaan van 750 m³. Daar waar in de huidige situatie twee bedrijfswoningen aanwezig zijn, is een aanduiding opgenomen.

Voor de locaties Peelweg 16, 18 en 29 geldt dat hiervoor een specifieke regeling in het bestemmingsplan is opgenomen, waarmee het huidige gebruik van de agrarische bedrijfswoningen op deze locaties kan worden voortgezet.

Paardenbakken

Paardenbakken dienen binnen het agrarisch bouwvlak te worden opgericht. Verlichting is toegestaan binnen de regels voor bouwwerken, dat wil zeggen dat lichtmasten niet hoger dan zes meter mogen zijn. Bestaande paardenbakken buiten het bouwvlak vallen onder het overgangsrecht. Verlichting is bij deze bakken niet toegestaan.

Paardenschuren en schuilhutten

Overeenkomstig het provinciaal beleid mogen paardenschuren, schuilhutten en vergelijkbare bouwwerken niet buiten een bouwvlak worden opgericht. In de regels van het

plan is daarom bepaald dat buiten het bouwvlak geen gebouwen mogen worden opgericht. Bestaande legaal gebouwde veldschuren worden wel toegestaan.

Teeltondersteunende voorzieningen

De regeling wordt gebaseerd op de provinciale beleidsnota Teeltondersteunende Voorzieningen (2007) welke is voortgezet in de Verordening ruimte. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen permanente en tijdelijke voorzieningen. Het gebruik van TOV is van belang voor verlenging van het seizoen, een meer gelijkmatige arbeidsverdeling en terugdringing van het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Permanente teeltondersteunende voorzieningen

Permanente voorzieningen zijn teeltondersteunende voorzieningen die voor onbepaalde tijd gebruikt worden, dit betreft zowel hoge voorzieningen (bakken op stellingen en regenkapten) als lage voorzieningen (containervelden). Vanwege de relatief grote ruimtelijke uitstraling, de duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik dienen deze permanente voorzieningen altijd binnen het agrarisch bouwvlak opgericht te worden. Het gebruik van reeds bestaande, legaal opgerichte, permanente teeltondersteunende voorzieningen buiten het agrarisch bouwvlak mag als zodanig worden voortgezet.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

Tijdelijke voorzieningen betreffen voorzieningen die op dezelfde locatie worden gebruikt zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van 6 maanden. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik. Aangezien de ruimtelijke impact van dergelijke voorzieningen minder groot wordt geacht is oprichting van deze voorzieningen buiten het agrarisch bouwvlak toegestaan. Op lokaal niveau dient echter wel een nadere afweging plaats te vinden of aanwezige waarden niet in het gedrang komen bij een tijdelijke voorziening en of hier verdere bescherming aan gegeven dient te worden middels een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden of een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels. Lage tijdelijke voorzieningen (< 1,5 m), geen bouwwerken zijnde, (zoals insectengaas, afdekfolie of doek) worden zonder meer toegestaan in het gehele plangebied.

Voor oprichting van alle overige tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak dient ongeacht de gewenste omvang voor voorzieningen tot een hoogte van 3,5 meter een omgevingsvergunning voor het bouwen of een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels te worden aangevraagd. Voor het oprichten van dergelijke tijdelijke voorzieningen is een nadere afweging nodig, om te voorkomen dat (teveel) afbreuk wordt gedaan aan eventuele aanwezige omgevingswaarden.

Teeltondersteunende kassen

Teeltondersteunende kassen betreffen teeltondersteunende voorzieningen, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden.

Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 meter) worden ook beschouwd als teeltondersteunende kas.

Ten aanzien van teeltondersteunende kassen is conform de Verordening ruimte in het bestemmingsplan opgenomen dat dergelijke voorzieningen in 'Agrarisch - 1' binnen het agrarisch bouwvlak rechtstreeks zijn toegestaan tot maximaal 5.000 m².

Binnen de bestemming 'Agrarisch -1' is het gebruik van assimilatiebelichting rechtstreeks toegestaan, omdat hier geen natuurwaarden kunnen worden aangetast. Gebruik van assimilatieverlichting voor kassen is in de EHS niet toegestaan.

Mestverwerking en biovergisting

Mestbewerking, mestverwerking en mestvergisting van op het eigen bedrijf geproduceerde mest wordt als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering aangemerkt. Om te waarborgen dat de activiteit ruimtelijk inpasbaar blijft in de omgeving en niet uitgroeit tot een zelfstandige activiteit, is een bovengrens van 25.000 ton op jaarbasis aan de verwerkingscapaciteit van deze installaties gesteld.

Overige initiatieven betreffende biomassavergisting, mestbe- dan wel verwerking worden niet binnen het bestemmingsplan toegestaan. Hiervoor zal een afzonderlijke ruimtelijke ordeningsprocedure ten behoeve van bestemmingswijziging moeten worden doorlopen, waarin alle mogelijk in het geding zijnde belangen en waarden op de voorgenomen locatie tegen elkaar afgewogen kunnen worden.

Nevenfuncties

In de huidige agrarische sector is de behoefte aanwezig om de inkomensbasis van agrariërs te verbreden door het bieden van nieuwe mogelijkheden en daarmee deze bedrijven ook in de toekomst als economische drager in het landelijk gebied te behouden. De laatste jaren richten agrarische bedrijven zich in toenemende mate op andere dan reguliere agrarische functies, zogenoemde nevenfuncties. De nevenfuncties kunnen voor de agrariër een welkome aanvulling betekenen op het inkomen en hem zo in staat stellen om de agrarische activiteiten -de kernactiviteiten- voort te zetten.

Tevens wordt met deze nieuwe functies ingespeeld op veranderende wensen van de consument. De nevenfuncties moet wel ondergeschikt aan de agrarische hoofdfunctie blijven. Hierbij valt te denken aan agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties, statische opslag (binnen bestaande bebouwing) en verbrede landbouw. Omdat het plangebied een LOG-gebied is, worden conform de Verordening ruimte geen recreatieve nevenfuncties (bed&breakfast, kleinschalig kamperen) toegestaan. Deze zouden namelijk een belemmering kunnen opleveren voor de agrarische bedrijfsvoering van omliggende bedrijven.

Huisvesting arbeidsmigranten

De raad heeft op 11 maart 2010 de nota Huisvesting arbeidsmigranten in Landerd vastgesteld. De gemeente wil in het buitengebied huisvesting van arbeidsmigranten toestaan:

- In reguliere burgerwoningen, waarbij per woning maximaal 4 personen gehuisvest mogen worden. In bepaalde gevallen kan het college afwijken van dit maximaal aantal toegestane personen;

- Op campings en recreatieterreinen, in zeer beperkte mate waarbij de recreatieve functie van de terreinen voorop moet staan. Voor huisvesting gelden de volgende maxima: 20% van het aantal standplaatsen en/of 10 recreatieverblijven;
- In bestaande bedrijfsgebouwen op het terrein van de werkgever. De huisvesting dient in bestaande bebouwing plaats te vinden, waarbij de oppervlakte maximaal 400 m² bedraagt.

Per locatie mogen op grond van deze nota maximaal 40 personen worden gehuisvest afhankelijk van de beschikbare ruimte waarbij uitgegaan wordt van een oppervlakte van 10 tot 12 m² per persoon.

Ten behoeve van de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten is in het bestemmingsplan zowel voor burgerwoningen als voor agrarische bedrijven een omgevingsvergunningregeling voor het afwijken van de gebruiksregels opgenomen voor huisvesting tot maximaal 4 respectievelijk 10 werknemers, waarin een aantal randvoorwaarden zijn geformuleerd, aansluitend op het gemeentelijk beleid. De regeling ziet er op toe om te voorzien in de behoefte aan huisvesting van tijdelijke werknemers van een bedrijf. De woonvoorzieningen mogen structureel van aard zijn, maar de bewoning (het gebruik) zelf mag maximaal 6 maanden per jaar zijn. Het gaat dan om navolgende voorzieningen:

- Huisvesting op eigen bedrijf door het verbouwen van een eigen bedrijfsgebouw;
- Huisvesting op eigen bedrijf door logies in de eigen bedrijfswoning.

In het buitengebied wordt huisvesting van arbeidsmigranten niet toegestaan:

- In voormalige agrarische bedrijfsbebouwing;
- In recreatieve groepsaccommodaties;
- In woonunits of stacaravans op bedrijfslocaties;
- In nieuw te bouwen woningen of wooncomplexen;
- Nieuwe woonunits op het eigen bedrijf;
- Tenten op eigen bedrijf;
- Toercaravans op eigen bedrijf.

Huisvesting van een groter aantal werknemers alsmede structurele huisvesting in het buitengebied wordt niet rechtstreeks binnen dit plan toegestaan. Hiervoor dient een afzonderlijke planologische procedure te worden doorlopen. Wel kan in het kader van het hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (VAB) in de kernrandzone of in bebouwingsconcentraties bekeken worden of structurele huisvesting mogelijk is. Een dergelijk hergebruik wordt echter niet rechtstreeks mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan. Hiervoor dient een afzonderlijke planologische procedure te worden doorlopen.

Vrijkomende agrarische bedrijven (VAB beleid)

Door de beëindiging van agrarische bedrijven zullen agrarische bedrijfsgebouwen leeg komen te staan of een andere functie krijgen. Bij hergebruik van VAB gaat de voorkeur uit naar hervestiging van een agrarische functie.

In het plan wordt geen mogelijkheid geboden om bestaande agrarische bedrijven om te vormen naar een woonfunctie of andere niet-agrarische functie. Mocht dit aan de orde zijn, dan dient dit door een aparte planologische procedure te gebeuren, waarin alle mogelijk in het geding zijnde belangen en waarden op de voorgenomen locatie tegen elkaar afgewogen kunnen worden en ook toetsing van de initiatieven aan de in voorbereiding zijnde beleidsnotitie 'Kwaliteitskader buitengebied gemeente Landerd' in relatie tot de vereiste ruimtelijke kwaliteitsverbetering in het buitengebied plaats zal vinden.

Planthema burgerwoningen

Algemeen

De bestaande woningen in het plangebied worden conform de huidige situatie bestemd. De provincie laat tegenwoordig de normstelling voor burgerwoningen steeds meer over aan de gemeente. De gemeente gaat voor een woning uit van een norm van maximaal 600 m³ (inclusief aangebouwde bijgebouwen en exclusief ondergrondse ruimten, zoals kelders). Een verdere uitbreiding tot 750 m³ kan via een afwijkingsmogelijkheid worden gerealiseerd, mits onder meer sprake is van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Bij sloop van bebouwing kan middels een sloopbonus regeling de bestaande woning eveneens worden uitgebreid met 50 m³ per 500 m² gesloopte bebouwingsoppervlakte tot maximaal 850 m³.

Vervangende nieuwbouw van een burgerwoning in het buitengebied is toegestaan, mits sprake is van herbouw op dezelfde locatie. Herbouw op een andere locatie is middels een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels alleen toegestaan als dit tot een duidelijke ruimtelijke verbetering leidt (sloop overtollige bijgebouwen, verminderde oppervlakte bebouwing, nabij een andere woning, passende vormgeving en landschappelijke inpassing) en niet leidt tot extra belemmeringen voor omliggende agrarische bedrijven.

Bij burgerwoningen zijn bijgebouwen toegestaan tot een maximum oppervlak van 80 m², via afwijking kan dit onder voorwaarden worden vergroot tot 150 m², mits onder meer sprake is van een ruimtelijke kwaliteitsverbetering. Eventueel nieuw op te richten bebouwing dient zo dicht mogelijk tegen de bestaande bebouwing te worden gesitueerd, binnen het bestemmingsvlak.

Daarnaast kan de toegestane omvang aan bijgebouwen worden vergroot via de gemeentelijke sloopbonus regeling. Bij gedeeltelijke sloop op eigen locatie mag maximaal 25% van het gesloopte volume, gerekend in kubieke meters, extra (boven de regulier toegestane 80 m²) worden teruggebouwd. Indien het totale oppervlak aan bijgebouwen wordt gesloopt, is er een ruimere (gestaffelde) regeling. Het doel van deze ruimere regeling is dat de totale sloop van agrarische bijgebouwen wordt gestimuleerd en een ruimtelijke kwaliteitsverbetering wordt bereikt. Reden voor de verruimde regeling is dat de huidige regeling onvoldoende wordt gebruikt, doordat de thans geboden verruiming te weinig stimulans biedt.

Aan huis gebonden beroepen/bedrijven

Binnen de woonfunctie worden onder voorwaarden nevenactiviteiten toegelaten, die qua functie ondergeschikt zijn aan de woonfunctie. Dit geldt voor zowel de 'gewone' woningen, als de bedrijfswoningen. In het verleden werd hiervoor vaak het onderscheid gemaakt tussen aan huis verbonden beroepen en aan huis verbonden bedrijven. Dit bleek niet altijd op de juiste gronden het onderscheid in activiteiten weer te geven.

In dit plan is gekozen om de mate van publieksaantrekkende werking van de activiteiten als relevant onderscheid te hanteren tussen activiteiten die wel gewenst zijn in een woonomgeving en activiteiten die onder omstandigheden gewenst kunnen zijn in een woonomgeving.

Publieksgerichte beroeps- of bedrijfsactiviteiten aan huis zijn vaak verkeersaantrekkend, waarop de wegenstructuur veelal niet is berekend. Voorbeelden zijn persoonlijke dienstverlening (kapper/pedicure), medische/therapeutische dienstverlening, ambachtelijke bedrijvigheid. Dergelijke activiteiten kunnen leiden tot hinder in het buitengebied en worden dan ook niet toegestaan.

Een niet-publieksaantrekkende activiteit (geen verkeersaantrekkende werking/geen parkeerdruk) kan daarentegen doorgaans zonder problemen in een woning plaatsvinden. Het betreft activiteiten met een introvert karakter, die inherent zijn aan de woonfunctie, zoals kantoorfuncties en ateliers. Dergelijke activiteiten zijn rechtstreeks mogelijk, mits wordt voldaan aan een aantal voorwaarden.

Uitgangspunt is dat geen milieuvergunningplichtige of -meldingsplichtige bedrijven worden toegestaan. Dit is van belang om te voorkomen dat activiteiten kunnen plaatsvinden, die weliswaar niet een publieksaantrekkend karakter hebben, maar die in verband met milieuaspecten niet bij de woonfunctie passen.

De toegestane niet-publieksgerichte beroeps- en bedrijfsactiviteiten zijn uitsluitend toegestaan in bedrijfs categorie 1 en 2, zoals opgenomen in de Staat van inrichtingen. Deze zogenaamde bedrijvenlijst is aangepast op in het buitengebied gewenste bedrijven.

De oppervlakte die voor de activiteiten gebruikt mag worden bedraagt 40% van de aanwezige oppervlakte van de woonbebouwing tot een maximum van 80 m².

De kans bestaat dat een aan huis gebonden beroep of bedrijf uitgroeit en de maximaal toegestane oppervlakte niet meer toereikend is. Omdat in het buitengebied een toename van niet agrarische bedrijven ongewenst is, zullen de activiteiten dan elders, bijvoorbeeld op een bedrijventerrein, moeten worden uitgeoefend.

Mantelzorg

Vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt is er een toenemende behoefte aan mogelijkheden voor huisvesting van zorgbehoevende familieleden, een gehandicapt kind of rustende boer.

Onder mantelzorg wordt in zijn algemeenheid verstaan: het bieden van zorg aan eenieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorisch verband. Deze zorg leidt tot een behoefte voor huisvesting van ouders bij hun kinderen. De mogelijkheden voor mantelzorg gelden in principe voor alle (agrarische) bedrijfswoningen en burgerwoningen in het buitengebied.

Inwoning

De voorkeur gaat uit naar vormen van huisvesting in de woning zelf (inwoning). Inwoning wordt in het bestemmingsplan rechtstreeks toegestaan. Om van inwoning te kunnen spreken dient op zijn minst sprake te zijn van gemeenschappelijke voorzieningen en een gezamenlijke toegang. Door de mogelijkheden voor aan- en uitbouw optimaal te benutten, kan de vorm van inwonen in veel gevallen een oplossing bieden voor de behoefte aan mantelzorg.

Afhankelijke woonruimte

In de praktijk blijkt ook behoefte te bestaan aan een meer zelfstandige (in de vorm van een eigen toegang en eigen voorzieningen) woonvorm in een (vrijstaand of aangebouwd) bijgebouw. Onder strikte condities kan voor een tijdelijke bewoning van het bijgebouw een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels worden verleend. Hiervoor worden de gemeentelijke beleidsregels gehanteerd die op 22 februari 2005 door het college zijn vastgesteld. Volgens deze regels kan de afhankelijke woonruimte nooit meer dan 80 m² over één bouwlaag omvatten. De uitdrukkelijke voorwaarde hierbij is dat er aantoonbaar sprake moet zijn van een zorgbehoefte of bij een leeftijd van 65 jaar en ouder, welke tijdelijk van aard is. Dit dient te worden aangetoond door een verklaring van een door het college van B&W aan te wijzen deskundige. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels mogen belangen van derden niet onevenredig worden aangetast en dienen geen milieuhygiënische belemmeringen bestaan, zoals bijvoorbeeld geurhinder. Het uitgangspunt is dat er sprake is en blijft van één huishouden op een perceel, waarbij een gedeelte van het huishouden in een bijgebouw is gehuisvest. Er kan dus nooit en te nimmer sprake zijn van een zelfstandige woning.

Paardenbakken

Paardenbakken dienen binnen het woonbestemmingsvlak te worden opgericht. De omvang van de paardenbak mag maximaal 800 m² bedragen (20 bij 40 meter), tot maximaal 50% van het bestemmingsvlak.

Planthema's bos, natuur en water

Bos en natuur

Actuele natuur- en landschapswaarden worden als zodanig beschermd. De provinciale zonering van het buitengebied vormt hiervoor de leidraad.

Bescherming van deze waarden geschiedt via een gerichte gebiedsbestemming en een aanduiding van aanwezige waarden. De bestaande kleine bos- en natuurgebieden en gerealiseerde ecologische verbindingzones zijn bestemd als respectievelijk 'Bos' of 'Natuur'. Voor de aanleg van de ecologische verbindingzone langs de Graspeelloop (voor zover nog niet gerealiseerd) is een specifieke wijzigingsbevoegdheid opgenomen. De ecologische verbindingzone is als aanduiding op de verbeelding opgenomen. Dezelfde aanduiding is opgenomen voor een perceel ten zuiden van de Peelweg 29. Ook is voor de realisatie van nieuwe natuur in het plangebied een algemene wijzigingsbevoegdheid in het plan opgenomen.

De realisatie van landschapselementen past ook rechtstreeks binnen de agrarische bestemmingen.

Water

De belangrijkste waterloop in het plangebied (Graspeelloop) is bestemd tot water. Binnen deze bestemming is water, ten behoeve van aanvoer en afvoer, zoals watergangen, waterlopen en waterpartijen, oevers en taluds toegestaan. De kleinere waterlopen en kavelsloten zijn beschermd via de gebiedsbestemmingen 'Agrarisch - 1', 'Bos' of 'Natuur'. Tot slot zijn groenvoorzieningen, voorzieningen voor verkeer en verblijf zoals bruggen, steigers en dergelijke, en recreatief medegebruik toegestaan. Nadere afspraken met betrekking tot waterberging zijn vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst tussen het waterschap en de gemeenten.

Planthema's cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

Op de kaart cultuurhistorie van de Verordening ruimte zijn in het plangebied geen gebieden of complexen aangegeven voor welke vanuit provinciaal belang een bescherming noodzakelijk geacht wordt.

Volgens de oudere Cultuurhistorische waardenkaart (2007) van de provincie Noord-Brabant betreft de Graspeelloop een historische groenstructuur. De bescherming van deze groenstructuur loopt via de water- en groenbestemming en de aanliggende agrarische bestemming waarbinnen deze structuur gelegen is.

In het plangebied komen geen specifieke cultuurhistorische elementen (monumenten en cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende panden) voor die kenmerkend zijn voor een bepaalde plek in het gebied.

Archeologie

De gemeenteraad van Landerd heeft ter bescherming van de archeologische waarden binnen de gemeente in zijn vergadering van 24 mei 2012 de 'Nota Archeologie gemeente Landerd' en de 'Archeologische beleidskaart gemeente Landerd' vastgesteld (zie ook paragraaf 2.3.4). In deze nota en de bijbehorende 'Archeologische beleidskaart gemeente Landerd' wordt onderscheid gemaakt in 7 categorieën, waarvan er 3 van belang zijn voor het plangebied:

- Categorie 5: gebieden met een middelhoge archeologische verwachting en naoorlogse woonwijken en industriegebieden die in een gebied van hoge archeologische verwachting liggen; Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 50 cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 2500 m².
- Categorie 6: gebieden met een lage archeologische verwachting; Geen onderzoeksplicht.
- Categorie 7: gebieden zonder een archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven; Geen onderzoeksplicht.

De gebieden van categorie 5 zijn voorzien van een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 4' en bijbehorende beschermende regeling. Voor de gebieden met categorie 6 en 7 is geen regeling in het bestemmingsplan noodzakelijk vanwege het ontbreken van een onderzoeksplicht. In het bestemmingsplan is tevens een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het verwijderen van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 4', indien kan worden aangetoond dat gronden reeds geroerd zijn.

Planthema verkeer en militair vliegveld Volkel

Verkeer

Alle openbare wegen zijn op de verbeelding opgenomen in de bestemming 'Verkeer', met daarbij een categorisering van het wegtype, gebaseerd op het nationale verkeersprogramma Duurzaam Veilig:

- Gebiedsontsluitingsweg: Deze wegen ontsluiten regio's en gebieden. Er kan op een gebiedsontsluitingsweg (GOW) kruisend en tegenliggend verkeer voorkomen met zowel matige als hoge snelheden. Op de kruispunten dient de snelheid zo laag te zijn dat ernstige conflicten worden uitgesloten (provinciale wegen). Gebiedsontsluitingswegen dienen zoveel mogelijk te zijn voorzien van vrijliggende fietspaden en op deze wegen geldt een maximum snelheidslimiet van 80 km/uur. Dit betreft in het plangebied de provinciale wegen N277 (Peelweg-Dorpenweg).
- Erftoegangsweg : De nadruk bij de erftoegangsfunctie ligt op het toegankelijk maken van 'erven', woningen, winkelcentra, etc. met mogelijk kruisend en tegemoetkomend verkeer. Dat betekent dat alle groepen verkeersdeelnemers hiervan gebruik moeten maken. Manoeuvres zoals keren, in- en uitstappen en oversteken moeten zo veilig mogelijk kunnen worden uitgevoerd. De snelheid van het gemotoriseerde verkeer moet daarom laag zijn. Dit betekent dat deze wegen vallen binnen een 60 km-zone; (Dit betreft alle overige verharde wegen in het plangebied)

Militair vliegveld Volkel

Geluidcontouren

Het militair vliegveld Volkel ligt in de nabijheid van het plangebied voor het bestemmingsplan Graspeel. Het plangebied is gedeeltelijk gelegen in de geluidszone voor grondgebonden geluid (dB(A)) van de vliegbasis Volkel. Conform de Wet geluidhinder (Wgh) is het niet toegestaan om binnen deze 50 dB(A) geluidscontour zonder meer geluidsgevoelige gebouwen op te richten. Deze 50 dB(A) geluidscontour dient conform de Wgh opgenomen te worden op de verbeelding en in de planregels van het bestemmingsplan. Deze zone is als zodanig op de verbeelding van het bestemmingsplan opgenomen en ligt voor een klein deel in de zuidwestelijke punt van het plangebied. De geluidsbelasting van geluidsgevoelige bebouwing mag - op en buiten de zonegrenzen - niet meer bedragen dan 50 dB(A). Binnen de zone is het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bebouwing niet toegestaan.

De funnel

De funnel, gekoppeld aan de ligging van de start- en landingsbanen ter waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen, is opgebouwd uit een obstakelvrije rechthoek (strook) rond de start- en landingsbaan met aansluitend twee zijvlakken waarvan de hoogte oploopt tot 64 meter boven NAP. In elke baanrichting ligt een landingsvlak en een startvlak waarvan de hoogte oploopt met 1:50. Omdat het beginpunt van beide vlakken verschillend kan zijn (afhankelijk van de ligging van de landingsdrempel) kunnen beide vlakken verschoven ten opzichte van elkaar liggen. De toegestane hoogtes gelden ten opzichte van de hoogte van de desbetreffende landingsdrempel.

Omdat in het bestemmingsplan de maximale bouwhoogte niet meer dan 30 meter bedraagt (max. 52 m boven NAP), heeft deze funnel in het plangebied (hoogte ten minste 64 m boven NAP) geen aanvullende planologische relevantie en is daarom niet opgenomen op de verbeelding en verwoord in de planregels.

Het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS)

Het Inner Horizontal Conical Surface (IHCS), eveneens gekoppeld aan de ligging van de start- en landingsbanen ter waarborging van veilige vliegprocedures voor startende en landende vliegtuigen, wordt gerekend vanaf elk van de landingsdrempels en is gelegen boven de omgeving van het luchtvaartterrein en sluit aan op de funnel. Het IHCS bestaat uit een horizontaal vlak dat gelegen is op een hoogte van 64 meter boven NAP met een straal van 4 kilometer rond de landingsdrempel met aansluitend een conisch vlak waarvan de hoogte oploopt met een helling van 5% over een afstand van 2 kilometer tot een hoogte van 164 meter boven NAP.

Omdat in het bestemmingsplan de maximale bouwhoogte niet meer dan 30 meter bedraagt (max. 52 m boven NAP), heeft de IHCS in het plangebied (hoogte ten minste 64 m boven NAP) geen aanvullende planologische relevantie en is daarom niet opgenomen op de verbeelding en verwoord in de planregels.

Het Instrument Landing System-gebied (ILS)

Het Instrument Landing System-gebied (ILS) dat verband houdt met het goed functioneren van navigatiehulpmiddelen bestaat uit een rechthoekig deelgebied waar de maximaal toelaatbare hoogte 0 meter bedraagt, twee aansluitende deelgebieden waar de hoogte 20 meter bedraagt en een trechtersvormig deelgebied in het verlengde van de landingsbaan waarin de toelaatbare hoogte oploopt tot een hoogte van 70 meter over een afstand van 6 kilometer. De hoogtes gelden ten opzichte van de hoogte van de landingsbaan. In het plangebied liggen voor een klein deel een tweetal ILS-gebieden (28,9 en 38,9 m + NAP).

In het ILS-gebied moeten objecten worden getoetst op eventuele verstoringseffecten. Bestaande objecten kunnen aanleiding zijn tot verstoring van het ILS en resulteren in restricties op het vliegen. Nieuwe bouwplannen in het ILS-gebied moeten worden getoetst. In het bestemmingsplan kan een afwijkingsbevoegdheid worden opgenomen. Afhankelijk van de mate van verstoring kunnen Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verlenen voor grotere hoogtes dan de toetswaarden. Hiervoor dient vooraf schriftelijk advies te zijn ingewonnen bij het ministerie van defensie.

In het bestemmingsplan zijn de gebiedsaanduidingen 'vrijwaringszone – vliegveld ILS 28,9 NAP' en 'vrijwaringszone – vliegveld ILS 38,9 NAP' opgenomen ter waarborging van de bij de ILS behorende hoogtebeperking.

Het radarverstoringgebied

Radarsystemen dienen 'vrij zicht' te hebben om goed te kunnen functioneren. Objecten in de omgeving kunnen resulteren in een verstoring van het radarbeeld. Het radarverstoringgebied wordt gevormd door een cirkel met een straal van 27,8 kilometer gemeten vanaf de positie van de radar en een hoogte van meer dan 45 meter ten opzichte van de hoogte van maaiveld ter plaatse van de radar. Voor het gebied rondom de vliegbasis Volkel ligt het verstoringgebied boven een hoogte van 65 meter boven NAP. In dit verstoringgebied moeten objecten worden getoetst op eventuele verstoringseffecten. Bestaande objecten kunnen aanleiding zijn tot verstoring van de radar en resulteren in een onvolledig radarbeeld. Nieuwe bouwplannen in het verstoringgebied moeten worden getoetst op verstoringseffecten. Binnen onderhavig bestemmingsplan wordt geen grotere bouwhoogte dan 30 meter voorgestaan, derhalve is het radarverstoringgebied verder niet op de verbeelding en in de regels opgenomen.

Vogelbeperkingsgebied

Op de gronden binnen het vogelbeperkingsgebied is een grondgebruik of een bestemming binnen de volgende categorieën niet toegestaan, met uitzondering van bestaande situaties en planologische mogelijkheden:

- oppervlaktewateren met een oppervlakte van meer dan 3 hectare;
- natuureservaten en vogelreservaten;
- viskwekerijen met extramurale bassins;
- opslag of verwerking van afval, mest, gier of voedingsmiddelen met extramurale opslag of overslag;
- afvalzuiveringsinstallaties.

Het vogelbeschermingsgebied wordt als luchtvaartverkeerzone in de verbeelding en regels worden opgenomen.

6 Milieu- en planologische aspecten

De uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan moet ingevolge de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aangetoond worden (artikel 3.1.6 lid 1 van het Bro). Daaronder valt zowel de onderzoeksverplichting naar verschillende ruimtelijk relevante aspecten (geluid, bodem, ect.). Daarvan wordt in dit hoofdstuk verslag gedaan.

In de navolgende paragrafen zijn de planologische en milieuaspecten verwoord waarbij onder andere de belangrijkste conclusies en aspecten uit de plan-m.e.r zijn opgenomen. Voor het complete onderzoek van de verschillende aspecten wordt op deze plaats verwezen naar de afzonderlijke Plan-m.e.r. 'Actualisatie plan-MER bestemmingsplan Graspeel', opgesteld door de RMB, d.d. 12 november 2012.

6.1 Milieueffectrapportage

Plan-m.e.r.

Een plan-m.e.r. (milieueffectrapportage) is van toepassing op plannen die het kader zijn voor toekomstige besluiten die m.e.r. of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor het bestemmingsplan Graspeel geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten en/of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plan-MER brengt de (milieu)gevolgen in beeld van wat er op basis van het bestemmingsplan Graspeel kan. Het plan-MER wordt als apart toelichtend deel gekoppeld aan het bestemmingsplan Graspeel en dient ter ondersteuning van de besluitvorming over het bestemmingsplan. Het plan-MER wordt samen met het bestemmingsplan ter inzage gelegd. Het bestemmingsplan vormt het juridische kader waarin de regels voor iedereen (burgers en bedrijven) in het gebied worden vastgelegd.

Omdat het proces van het bestemmingsplan een tijd 'stil' heeft gelegen en er op basis van gewijzigd beleid een aantal wijzigingen qua ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven zijn doorgevoerd ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan, moest het oorspronkelijke plan-MER uit 2008 worden geactualiseerd.

De belangrijkste wijzigingen voor het plan-MER betreffen dat alleen het Landerdse gedeelte van het LOG nog aan de orde is, dat de ontwikkelingskaders voor intensieve veehouderij uit de Verordening ruimte een aantal nieuwe randvoorwaarden oplevert, en dat een aantal verplaatsingen van intensieve veehouderijen van buiten het LOG Graspeel naar het LOG Graspeel geen doorgang meer vinden.

Er is voor gekozen om een volledig nieuw, geactualiseerd en op zichzelf staand plan-MER op te stellen dat los van het oorspronkelijke plan-MER en bijbehorende aanvulling behorende bij het ontwerpbestemmingsplan Graspeel leesbaar is.

Bij het opstellen van het plan-MER is gebruik gemaakt van aannames. Hoewel in het kader van het bieden van zekerheid naar bewoners en betrokkenen toe het gewenst is om gebruikt te maken van feiten en niet van aannames, moet in het kader van een bestemmingsplanprocedure vooruit gekeken worden naar de mogelijke toekomstige milieugevolgen. Het is dan onvermijdelijk dat uitgegaan wordt van aannames. In deze fase is nog niet aan te geven welke toekomstplannen individuele bedrijven hebben.

Het plan-MER beschrijft de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen en de gevolgen die in een absolute worst case situatie maximaal op kunnen treden op grond van het nieuwe bestemmingsplan. Omdat het plan-MER plicht volgt uit de aanwezigheid van veehouderijbedrijven in het gebied, richt het plan-MER zich op de mogelijke gevolgen van deze veehouderijen. Dit resulteert in een focus op de onderwerpen geur, ammoniak en luchtkwaliteit (fijn stof).

De te volgen plan-m.e.r.-procedure draagt eraan bij dat de mogelijke milieugevolgen van het plan in een vroeg stadium in beeld worden gebracht en een volwaardige rol in de besluitvorming krijgen. Het geactualiseerde plan-MER is als bijlage 1 bij het bestemmingsplan opgenomen.

Conclusie

In het geactualiseerde plan-MER is de hiernavolgende conclusie opgenomen:

Voor de belangrijkste aspecten geur, ammoniak en fijn stof is op grond van het plan en het alternatief hierop een verslechtering van de situatie mogelijk. Dit is echter inherent aan de ontwikkeling van het gebied en het uitwerken van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen en dit te vergelijken met de huidig aanwezige situatie.

Voor geur en fijn stof blijft ondanks de mogelijke verslechtering sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Voor fijn stof wordt de mogelijke verslechtering zelfs gecompenseerd door een landelijk te verwachten afname van de achtergrondwaarde fijn stof. Verder is van belang dat buiten het gebied, op twee te verlaten locaties tegen de dorpskernen van Schaijk en Zeeland waarvandaan de intensieve veehouderijen verplaatsen naar de Graspeel, sprake zal zijn van een duidelijke verbetering van de geursituatie.

Een eventuele toename van de depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden is op grond van de Natuurbeschermingswet niet toegestaan. Dit wordt middels de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomen. Het aspect ammoniak is dan als neutraal te beschouwen.

In de volgende tabel is in beeld gebracht hoe de positieve en negatieve effecten zich tot elkaar verhouden.

Alternatief	Huidige situatie	Autonome situatie	Plan	Alternatief	Worst case situatie
Aspect					
Geur	0	0+	0-	0-	0-
Ammoniak	0	0+	0	0	0
Fijn stof	0	0	0+	0+	0-
Volksgezondheid	0	0+	0-	0-	0-
Geluid	0	0	0	0	0
Verkeer en infrastructuur	0	0	0	0	0
Water	0	0	0	0	0
Bodem	0	0	0	0	0
Externe veiligheid	0	0	0	0	0
Landschap en natuur	0	0	0-	0-	0-
Archeologie en cultuurhistorie	0	0	0	0	0

0	= neutraal	0-	= beperkt negatief
0+	= beperkt positief	-	= negatief
+	= positief	--	= duidelijk negatief
++	= duidelijk positief		

Tabel: Vergelijking van de scenario's

Bij vergelijking van het bestemmingsplan Graspeel met het alternatief met een strengere geurnormering voor 14 burgerwoningen in de Graspeel, blijkt dat in het alternatief een beperkt positief resultaat valt te verwachten ten opzichte van het plan. Aanscherpen van de geurnormen heeft logischerwijs vooral effect voor de geursituatie. Maar ook voor ammoniak en fijn stof is een beperkt positief effect waar te nemen. Aanpassing van de geurnorm vindt evenwel niet plaats binnen het bestemmingsplannenspoor. Hiervoor dient een actualisatie van de geurverordening plaats te vinden.

Aanvulling Plan-MER

In het geactualiseerde Plan-MER zijn de effecten van de voorheen beoogde ontwikkelingsmogelijkheden dus nog wel meegenomen. Als gevolg van het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. (zie bijlage 2) is er voor gekozen om, conform de regeling uit het bestemmingsplan buitengebied, geen wijzigingsbevoegdheden meer op te nemen die de bovengenoemde uitbreiding van agrarische bedrijven mogelijk kunnen maken. Hiermee zijn de ontwikkelingsmogelijkheden dus verder beperkt. Voor nieuwe ontwikkeling zal in elk individueel geval een aparte planologische procedure voor gevolgd moeten worden. Daarom is voor het geactualiseerde Plan-MER een aanvulling van het MER opgesteld (bijlage 1), waarmee de milieueffecten van dit bestemmingsplan in beeld zijn gebracht.

In de aanvulling van de Plan-MER wordt voor de belangrijkste aspecten geur, ammoniak en fijn stof geconcludeerd dat de milieueffecten van het voorliggende bestemmingsplan Graspeel (Plan (nieuw)) verbeteren in vergelijking met Plan (oud). De mogelijke toename van geur en ammoniak ten opzichte van de huidige situatie neemt af.

Bij deze lagere maximaal te verwachten belasting voor de aspecten geur en fijn stof blijft sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Voor fijn stof wordt de mogelijk te verwachten toename zelfs gecompenseerd door een landelijk te verwachten afname van de achtergrondwaarde fijn stof.

Verder is van belang dat buiten het gebied, op twee te verlaten locaties tegen de dorpskernen van Schaijk en Zeeland waarvandaan de intensieve veehouderijen verplaatsen naar de Graspeel, sprake zal zijn van een duidelijke verbetering van de geursituatie en fijn stof situatie.

Een eventuele toename van de depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden is op grond van de Natuurbeschermingswet niet toegestaan. Dit wordt middels de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomen. Het aspect ammoniak is dan als neutraal te beschouwen.

Verder is van belang dat buiten het gebied, mede als gevolg van de ontwikkelingen in de Graspeel, vijf intensieve veehouderij locaties komen te vervallen. Hierdoor zal er sprake zijn van een verbetering van de ammoniaksituatie.

6.2 Bodem

Wet bodembescherming

Als sprake is van ernstige bodemverontreiniging dan is de Wet bodembescherming (Wbb) van kracht. Het doel van de Wbb is in de eerste plaats het beschermen van de (land- of water)bodem, zodat deze kan worden benut door mens, dier en plant, nu en in de toekomst. Via de Wbb heeft de Rijksoverheid de mogelijkheid algemene regels te stellen voor de uitvoering van werken, het transport van stoffen en het toevoegen van stoffen aan de bodem.

Ontwikkelingen kunnen pas plaatsvinden als de bodem, waarop deze ontwikkelingen gaan plaatsvinden, geschikt is of geschikt is gemaakt voor het beoogde doel. Bij nieuwbouwactiviteiten dient de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te zijn gebracht. In het algemeen geldt dat nieuwe bestemmingen bij voorkeur op een schone bodem dienen te worden gerealiseerd.

Besluit bodemkwaliteit

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit (volledig) in werking getreden. Het doel van dit besluit is de bodem beter te beschermen en meer ruimte te bieden voor nieuwe bouwprojecten. Ook geeft het besluit gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

Het Bouwstoffenbesluit (Bsb) is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit. Het besluit heeft alleen betrekking op steenachtige bouwstoffen. Andere materialen worden in de praktijk ook toegepast als bouwstof, maar vallen niet onder dit besluit.

Voor grond en baggerspecie in oppervlaktewater en op landbodems gelden afzonderlijke regels, die ook in het Besluit bodemkwaliteit zijn opgenomen; in tegenstelling tot bouwstoffen kunnen ze weer definitief deel gaan uitmaken van de bodem.

Relatie Wbb en Woningwet (Ww)

Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wbb (2006) is ook artikel 52a van de Woningwet gewijzigd: Als er ontwikkelingen zijn voorzien die gericht zijn op het verblijf van mensen in een gebied en de bodem blijkt verontreinigd te zijn of er bestaat een redelijk vermoeden dat sprake is van een geval van ernstige verontreiniging, dan geldt een aanhoudingsplicht. De aanhouding duurt totdat het bevoegd gezag heeft ingestemd met het saneringsplan, dan wel dat het heeft vastgesteld dat er geen sprake is van ernstige bodemverontreiniging ten aanzien waarvan spoedige sanering noodzakelijk is. Er geldt alleen een bodemonderzoekplicht voor bouwwerken waarvoor een reguliere omgevingsvergunning is vereist. Een omgevingsvergunning wordt niet eerder afgegeven dan nadat uit onderzoek is gebleken dat de bodem geschikt is voor het beoogde gebruik.

Conclusie

De ontwikkeling van de Graspeel heeft relatief weinig gevolgen voor de kwaliteit van de bodem ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling in het gebied. Bij individuele agrarische bedrijven spelen weliswaar zaken als opslag van mest, voer, diesel, olie, zuren, spuiwater en eventuele andere bodembedreigende stoffen, maar deze aspecten komen op individueel niveau bij de beoordeling van de noodzakelijke omgevingsvergunningen aan de orde. Dit gebeurt op basis van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Door het treffen van bodembeschermende maatregelen en het opnemen van voorschriften in de vergunningen is bodemverontreiniging in voldoende mate te voorkomen of te beperken.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Graspeel.

6.3 Water

Algemeen

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening is voorgeschreven dat verantwoording moet worden afgelegd over wijze waarop in het bestemmingsplan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding.

Het waterbeleid is vastgelegd in het provinciaal waterplan en het waterbeheerplan van het waterschap Aa en Maas. In het provinciaal waterplan staat het provinciaal waterbeleid uitgewerkt, onder andere voor wat betreft het grondwaterbeheer. In het waterbeheerplan van het waterschap staat het waterbeleid van deze (oppervlakte)waterbeheerder binnen het betrokken stroomgebied. Het aspect water vormt een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting van een gebied. Middels de watertoets wordt op een zorgvuldige wijze het aspect water als randvoorwaarde in de planvorming meegenomen.

Watersysteem

Het gebied valt onder het beheergebied van Waterschap Aa en Maas. In het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) ligt het gebied in het deelstroomgebied Raam. De Graspeelloop vormt de oostelijke begrenzing van het bestemmingsplan en ook van de gemeente. Deze waterloop watert in noordelijke richting via de Hooge Raam en Graafse Raam af op de Maas. Uit de waterkansenkaart blijkt in het gebied voor een groot gedeelte sprake is van een hoge grondwaterstand (GHG ondieper dan 50 cm - maaiveld). Voor het overige gedeelte is sprake van een GHG tussen de 50 en 70 cm - maaiveld. Logischerwijze zijn dichter langs de Graspeelloop de hoogste grondwaterstanden aan de orde. Er vindt in het gebied geen watertoevoer plaats.

Met deze hogere grondwaterstanden en het behouden van het waterbergend vermogen van dit laaggelegen gebied dient uitdrukkelijk rekening te worden gehouden bij de doorontwikkeling en inplaatsing van bedrijven. Bij de invulling van de bouwvlakken moet gezocht worden naar optimale mogelijkheden van waterberging (individueel binnen het bouwvlak of, indien de mogelijkheden binnen het bouwvlak beperkt zijn, eventueel elders in combinatie met andere bedrijven). Ook kan compensatie van eventueel door bedrijfsontwikkelingen verdwijnende berging ten behoeve van het regionale watersysteem aan de orde zijn.

Ecologische verbindingszone Graspeelloop

De Graspeelloop is aangewezen als (natte) ecologische verbindingszone (EVZ) in het Waterhuishoudingsplan van de provincie en het Waterprogramma voor het deelstroomgebied Raam van het waterschap Aa en Maas en inliggende gemeenten.

Om de EVZ te kunnen realiseren hebben de gemeenten en het waterschap de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de waterloop en de zone direct er om heen ecologisch in te richten. Hiertoe werd het waterschap geacht om de gronden binnen de eerste 10 meter rond de Graspeelloop te verwerven en de gemeenten de daaropvolgende 15 meter. In 2006 en 2007 zijn de gronden daarvoor verworven. In 2007 is gestart met de inrichting van de EVZ door de aanleg van enkele zogenaamde stepping stones aan de Millse zijde van de Graspeelloop. In 2011 is de gehele EVZ aangelegd. Deze invulling past in het streefbeeld van de EVZ Graspeelloop, zoals gesteld door Waterschap Aa en Maas.

Waterpotentiegebied

Het noordelijk deel van de Graspeel is aangewezen als waterpotentiegebied en heeft daarom ook de status secundair LOG gekregen. De potentie is niet gedefinieerd. Als enige doelstelling op watergebied ligt hier nu nog een conserveringsdoelstelling voor de landbouw. Dit beoogt het vasthouden van gebiedseigen grond- en oppervlaktewater. Het ligt voor de hand om bij ontwikkelingen in dit gebied rekening te houden met het hydrologisch neutraal ontwikkelen, waarbij snelle afvoer van het water uit het gebied moet worden voorkomen. Vanwege de secundaire status is geen nieuwvestiging mogelijk in dit gedeelte van de Graspeel. Dit is daar ook niet aan de orde, dus hoeft er in het bestemmingsplan geen aparte regeling opgenomen te worden.

Waterconserveringsgebied

Verder noordelijk, voor een deel overlappend met het waterpotentiegebied (zie hierboven) ligt een groot waterconserveringsgebied. Waterconservering beoogt het vasthouden van gebiedseigen grond- en oppervlaktewater in een periode van afvoer ten behoeve van een periode van watertekort. Het waterschap zal bij eventuele nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen nog strenger toezien op het hydrologisch neutraal ontwikkelen. Afvoer van water uit dit gebied dient voorkomen te worden, de Keur oppervlaktewatere en de beleidsregels geven hier verder restricties aan en hoeven derhalve niet ook nog in het bestemmingsplan opgenomen te worden.

Watertoets

De watertoets is uitgevoerd aan de hand van de “Beleidsnota uitgangspunten watertoets Aa en Maas”. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante plannen en besluiten. Het Waterschap Aa en Maas laat zich bij de watertoets leiden door acht principes of randvoorwaarden. Dit betreffen:

- Wateroverlastvrij bestemmen;
- Gescheiden houden van vuil afvalwater en schoon hemelwater;
- Hydrologisch neutraal bouwen;
- Afwegen hergebruik, infiltratie, buffering en afvoer;
- Voorkomen van vervuiling;
- Water als kans;
- Meervoudig ruimtegebruik;
- Waterschapsbelangen.

Het waterschap gaat er vanuit dat bij de locatiekeuze zoals ook in de Graspeel aan de orde is, in eerste instantie gezocht wordt naar plekken die “hoog en droog” liggen. Op grond van de situering van het LOG en randvoorwaarden die onder andere voortkomen uit de geurbeoordeling, is dit hier niet altijd mogelijk.

Voor de bedrijfsontwikkelingen die in nattere gebieden liggen is het daarom noodzakelijk dat compenserende of mitigerende maatregelen worden getroffen. Om te voorkomen dat nieuwe stallen wateroverlast ondervinden, kunnen stallen bijvoorbeeld enigszins verhoogd worden gerealiseerd. Het gedeelte waterberging dat hierdoor eventueel verloren gaat dient in de nabije omgeving te worden gecompenseerd. Het behoud van voldoende waterberging wordt in de bestemmingsplanregels geregeld.

Voor de ontwikkeling van locaties (nieuw én bestaand) wordt gestreefd naar het gescheiden houden van vuil water en schoon hemelwater. Het grootste gedeelte van het afvalwater van de intensieve veehouderijen zal worden afgevoerd naar de mestkelders waarna het met de dierlijke mest wordt uitgereden over het land. Dit valt onder het Besluit gebruik meststoffen. Een beperkt gedeelte afkomstig van de bedrijfswoningen en eventueel de hygiënesluis wordt afgevoerd naar de reeds aanwezige drukriolering van de gemeenten.

Bij de nieuwvestigingen aan de Heihorst dient nog een afweging te worden gemaakt of er nieuwe riolering aangelegd zal worden, dan wel dat gebruik gemaakt gaat worden van individuele oplossingen, bijvoorbeeld in de vorm van IBA's (Individuele Behandeling Afvalwater).

In verband met de relatief beperkte hoeveelheden afvalwater zijn er voor de drukriolering geen capaciteitsproblemen te verwachten.

Voor wat betreft het schone hemelwater moeten de mogelijkheden zijn onderzocht voor hergebruik, infiltratie, buffering en afvoer. Uitgangspunt daarbij is hydrologisch neutraal bouwen, waarbij de geleidelijke afvoer van het schone water overeenkomt met de oorspronkelijke landbouwkundige afvoer.

Het blijkt dat binnen de Graspeel een hoge grondwaterstand aan de orde is. Dit betekent dat voldoende buffering gerealiseerd moet worden. Indien er binnen een individueel bouwvlak geen of onvoldoende mogelijkheden zijn voor buffering, dan kan worden overwogen om met meerdere bedrijven samen waterberging en buffering te realiseren. Dit kan dan eventueel ook nog een meerwaarde hebben voor wat betreft de beeldkwaliteit van het gebied. De gemeente kiest er voor om geen verplichte combinatie te eisen en de vorm van buffering aan de ondernemer over te laten.

Voor wat betreft het voorkomen van vervuiling kiest de gemeente ervoor om bij de ontwikkeling van locaties het gebruik van uitloogbare en uitspoelbare bouwmaterialen te voorkomen (bijvoorbeeld via de bouwverordening).

Ook zal bij de aanvraag om een omgevingsvergunning getoetst worden op de aanwezigheid van voorzieningen die het afspoelen van afvalwater kunnen voorkomen.

Bij de uitbreiding van bestaande en de projectie van nieuwe bouwvlakken moet rekening worden gehouden met een minimale afstand van tenminste 25 meter ten opzichte van de insteek van de Graspeelloop. Voor wat betreft de schouw moet bij de belangrijkste leggers een afstand van 5 meter aan worden gehouden aan weerszijden van de watergang, gemeten vanaf de insteek. Bij de andere watergangen is dit 1 meter.

Doordat bij de ontwikkeling van de Graspeel zorgvuldig rekening is gehouden met bovenstaande zaken, zijn de belangen van het waterschap niet geschaad.

Bij brief van 4 juni 2007 heeft het waterschap aangegeven akkoord te zijn met de tekst in de waterparagraaf van het ontwikkelingsplan. Op 14 december 2007 heeft het waterschap echter nogmaals gereageerd op het ondertussen definitief vastgestelde ontwikkelingsplan. In deze brief is verzocht om rekening te houden met een aantal aanvullende opmerkingen. Voor zover relevant is dit gebeurd.

In het plan-MER en dit bestemmingsplan is de waterparagraaf uit het ontwikkelingsplan overgenomen met enkele aanvullingen naar aanleiding van de laatste brief van het waterschap en ambtelijke afstemming naar aanleiding hiervan in september 2008.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling van de Graspeel past binnen de randvoorwaarden uit de watertoets. Het aspect water vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Graspeel.

6.4 Geluid

Algemeen

In de Wet geluidhinder (Wgh) (2007) is bepaald dat, in indien met het bestemmingsplan nieuwbouw van woningen en/of andere geluidgevoelige objecten mogelijk wordt gemaakt, de van belang zijnde geluidhinderaspecten moeten worden onderzocht. De verschillende uitvoeringsbesluiten van de Wet geluidhinder zijn geregeld in het Besluit geluidhinder. In de Wet geluidhinder zijn regels en procedures beschreven ten aanzien van de maximaal toelaatbare geluidbelasting op de gevels van een geluidsgevoelige bestemming. Onder een geluidsgevoelige bestemming worden woningen, scholen en gebouwen voor de gezondheidszorg verstaan, met uitzondering van artspraktijken. De maximale geluidbelasting bedraagt 48 dB. Burgemeester en wethouders kunnen een hogere grenswaarde verlenen.

Het geluidniveau in de Graspeel wordt hoofdzakelijk bepaald door het geluid afkomstig van het doorgaand wegverkeer op de Peelweg (N 277) en het vliegverkeer van vliegbaas Volkel (in de gemeente Uden). Verder spelen de agrarische bedrijven en hiermee gepaard gaande activiteiten een rol.

Het bestemmingsplan Graspeel maakt de ontwikkeling van veehouderijen mogelijk, hetgeen invloed heeft op het aspect geluid. Het betreft geluid van de veehouderijen zelf en van het hiermee gepaard gaand wegverkeer. Op het doorgaand wegverkeer en het vliegverkeer heeft het plan geen invloed.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Graspeel.

6.5 Fijn stof

Algemeen

Voor het onderdeel fijn stof moeten de ontwikkelingen individueel voldoen aan “hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en de hierbij behorende bijlage 2”. Ter plaatse van gevoelige objecten gelden maximale normen voor fijn stof:

- voor de jaargemiddelde concentratie fijn stof geldt een maximum van 40 microgram/m³;
- voor het aantal overschrijdingsdagen van de 24-uur gemiddelde concentratie van 50 microgram/m³ geldt een maximum van 35 dagen per jaar.

De berekeningen van de gezamenlijke gevolgen vanuit de Graspeel zijn uitgevoerd conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Hiervoor is het rekenprogramma Geomilieu 2.11, module Stacks gebruikt.

Dit programma maakt gebruik van het door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu goedgekeurde rekenhart Stacks+ (ontwikkeld door KEMA). De resultaten zijn na aftrek van de correctie voor het aandeel zeezout. De correctie bedraagt 3 µg/m³ voor de jaargemiddelde concentratie en 6 dagen voor de overschrijdingsdagen, conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. De resultaten zijn als contouren gepresenteerd. Daarnaast is per situatie het aantal gevoelige objecten binnen de concentratieklassen bepaald. Het doel hiervan is om de verschillen tussen de situaties te kunnen kwantificeren.

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) worden bestaande fijn stof knelpunten bij veehouderijen opgelost. In de Graspeel zijn vanuit het verleden geen veehouderijen gelegen die als knelpunt werden aangemerkt. Dit betekent dat er in de huidige situatie geen blootgestelden aan concentraties boven de wettelijke normen voorkomen.

Conclusie

Op grond van het bestemmingsplan Graspeel is een beperkte verbetering te verwachten van de fijn stof situatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit heeft te maken met het vergelijken van de huidige situatie met de te verwachten situatie over 10 jaar. Door landelijke ontwikkelingen zal de algehele fijn stof situatie de komende 10 jaar verbeteren. De verwachting is dat in de Graspeel deze verbetering meer bedraagt dan de eventuele toename van fijn stof als gevolg van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen in het gebied. Het plan voldoet ruim aan de voor fijn stof geldende normering voor de jaargemiddelde concentraties en het maximaal aantal overschrijdingsdagen.

In de aanvulling van de Plan-MER is de volgende conclusie opgenomen. Bij de lagere maximaal te verwachten belasting voor het aspect fijn stof blijft sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Voor fijn stof wordt de mogelijk te verwachten toename zelfs gecompenseerd door een landelijk te verwachten afname van de achtergrondwaarde fijn stof. Verder is van belang dat buiten het gebied, op twee te verlaten locaties tegen de dorpskernen van Schaijk en Zeeland waarvandaan de intensieve veehouderijen verplaatsen naar de Graspeel, sprake zal zijn van een duidelijke verbetering van de fijn stof situatie.

6.6 Volksgezondheid

Algemeen

Door de schaalvergroting in de intensieve veehouderij is er de laatste jaren een groeiende aandacht ontstaan voor het thema volksgezondheid in relatie tot de (intensieve) veehouderij. Vooral bij de ontwikkeling van LOG's is er veel bezorgdheid bij bewoners van en rond deze LOG's. Dit is aanleiding geweest voor een landelijk onderzoek, gezamenlijk uitgevoerd door het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het RIVM naar mogelijke effecten van de intensieve veehouderij op de ge-

zondheid van omwonenden. Op 14 juni 2011 is het eindrapport gepresenteerd. De belangrijkste resultaten uit het rapport zijn:

- Blootstelling:
Rond intensieve veehouderijen zijn hogere concentraties fijn stof, endotoxinen en MRSA-bacteriën waargenomen. Binnen woningen zijn geen verhoogde concentraties endotoxinen waargenomen.
- Gezondheid:
Er zijn weinig verschillen geconstateerd in de gezondheidstoestand van mensen die rond intensieve veehouderijen wonen en die elders wonen. Enkele aandoeningen komen vaker voor, ander juist minder.
- Relatie blootstelling en gezondheid:
Er is een beperkte relatie geconstateerd tussen de dichtheid van veehouderijbedrijven en de gezondheid van mensen die rond intensieve veehouderijen wonen. Zo komt astma minder vaak voor, eczeem en longontsteking komen in enigszins verhoogde mate voor. Er is wel een duidelijke relatie tussen “mogelijke Q-koorts” en geitenbedrijven.
- Er bestaan weinig aanwijzingen dat zeer grote stallen sterker met gezondheidseffecten op omwonenden zijn geassocieerd.

Dit heeft geleid tot de volgende aanbevelingen:

- Gerichtte studies naar concentraties endotoxinen en micro-organismen rond intensieve veehouderijen;
- Ontwerpen van een beoordelingskader volksgezondheid;
- Nader onderzoek naar onder andere relatie astma, allergie en longontsteking met veehouderijen;
- Het opzetten van een surveillancenetwerk.

Behoudens de situatie rond geitenbedrijven en Q-koorts, volgt er uit dit landelijk onderzoek op dit moment geen duidelijke negatieve relatie tussen intensieve veehouderij en volksgezondheid, zonder dat gesteld kan worden dat er geen relatie zou kunnen zijn. Het rapport is voor de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanleiding geweest om aan de Gezondheidsraad te vragen een beoordelingskader te ontwikkelen voor zaken als micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit de veehouderij. 30 november 2012 heeft de Gezondheidsraad de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd. Volgens de raad zijn er aanwijzingen dat wonen in de buurt van veehouderijen gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Maar de aard en omvang van die risico's zijn niet precies bekend. Er is dus te weinig informatie om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Volgens de raad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico's, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. De raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld.

Omdat er een bepaalde mate van onzekerheid is overgebleven, en omdat er op dit moment nog geen duidelijk beoordelingskader voor volksgezondheid bestaat, heeft Landerd de GGD concreet gevraagd om een advies (in de vorm van een Gezondheids-effectscreening) uit te brengen over de twee nieuwe bestemmingsplannen, het bestemmingsplan Buitengebied en het bestemmingsplan Graspeel. Welke gevolgen kunnen deze hebben op het gebied van volksgezondheid: Zijn er (extra) risico's voor de volksgezondheid te verwachten? Zo ja, welke en in hoeverre zijn deze middels het stellen van voorwaarden te ondervangen?

Daarnaast heeft de gemeente Landerd uit voorzorg de beleidsnotitie 'Duurzame locatie en veehouderij opgesteld'. Op basis van dit beleid dient elke planologische uitbreiding vanaf nu voorafgegaan te worden van een individueel gezondheidsonderzoek.

Conclusie

Op grond van de nu beschikbare informatie mag worden aangenomen dat het bestemmingsplan Graspeel ten opzichte van de huidige situatie voor wat betreft het aspect volksgezondheid waarschijnlijk geen dusdanig negatieve effecten zullen veroorzaken, op grond waarvan het bestemmingsplan niet in de huidige hoedanigheid kan worden vastgesteld.

Het bestemmingsplan maakt ook geen uitbreiding van agrarische bedrijven via wijzigingsbevoegdheid meer mogelijk. Elke uitbreiding van een veehouderij dient een aparte planologische procedure te doorlopen en moet vooraf getoetst worden aan de beleidsnotitie 'Duurzame locaties veehouderij'. Een verplicht individueel gezondheidsonderzoek bij elke ontwikkeling is één van de voorwaarden daaruit. De gemeente handelt daarmee een voorzorgsbeginsel.

6.7 Geur

Inleiding

Vanaf 1 januari 2007 vormt de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) het toetsingskader als het gaat om geurhinder vanuit veehouderijbedrijven. De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde individuele waarden niet mag overschrijden. Voor concentratiegebieden gelden in beginsel de landelijke standaardnormen 3 en 14 o.u./m³ op woningen binnen de bebouwde kom, respectievelijk woningen in het buitengebied. Voor de bebouwde kom geldt een bandbreedte van 0,1 tot maximaal 14 o.u./m³. Voor het buitengebied gelden de minimale en maximale normen van 3 en 35 o.u./m³. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten. De gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en welke mate van geurhinder zij aanvaardbaar acht.

Conclusie

Het bestemmingsplan Graspeel maakt een verslechtering van de geursituatie mogelijk ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan de ontwikkeling van het gebied en aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen.

Voor de burgerwoningen binnen de Graspeel blijft, zelfs uitgaande van een grotere ontwikkeling dan dit bestemmingsplan nog mogelijk maakt, nog steeds sprake van een goede geursituatie.

In de kernen Zeeland en Langenboom kan de geurbelasting beperkt toenemen. De deels slechte geursituatie in deze dorpen wordt echter veroorzaakt door veehouderijen dicht tegen deze kernen.

Door de verplaatsing van de intensieve veehouderijen aan de Pastoor van Winkelstraat 65 in Schaijk en Voederheil 18 in Zeeland naar de Graspeel zal ter plaatse van de te verlaten locaties sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering van de geursituatie.

In de aanvulling van de Plan-MER is de volgende conclusie opgenomen. Bij de lagere maximaal te verwachten belasting voor het aspect geur blijft sprake van een acceptabel woon- en leefklimaat. Verder is van belang dat buiten het gebied, op twee te verlaten locaties tegen de dorpskernen van Schaijk en Zeeland waarvandaan de intensieve veehouderijen verplaatsen naar de Graspeel, sprake zal zijn van een duidelijke verbetering van de geursituatie.

6.8 Ammoniak

Inleiding

Voor wat betreft het aspect ammoniak wordt aandacht besteed aan de gezamenlijke gevolgen van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan Graspeel mogelijk maakt. Hierbij gaat het enerzijds om de bos- en natuurgebieden die in het kader van de Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav) worden beschermd, en anderzijds om de als extra waardevol geachte Natura 2000-gebieden, die op grond van de Natuurbeschermingswet een extra bescherming genieten.

In het kader van de Wav zijn bos- en natuurgebieden in en direct rond de Graspeel aangemerkt als zeer kwetsbaar. Deze gebieden zijn gelegen in de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Wav reguleert de emissie en daaraan gekoppelde depositie van ammoniak vanuit veehouderijen op deze bos en natuurgebieden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen veehouderijen binnen en buiten 250 meter van zeer kwetsbare gebieden. De dichtst bij gelegen Wav-gebieden zijn de Trentse bossen zuidelijk, en de Langenboomse bossen oostelijk van de Graspeel. Er zijn geen ontwikkelingen voorzien binnen 250 meter van deze gebieden.

Conclusie

Het bestemmingsplan Graspeel maakt, nog uitgaande van een bestemmingsplan met uitbreidingsmogelijkheden voor de agrarische bedrijven via wijzigingsbevoegdheid, een verslechtering mogelijk van de ammoniaksituatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het ontwikkelen van het gebied en het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen.

Op grond van de Nb-wet en de Verordening Stikstof en Natura 2000 mag er geen toename van depositie op Natura 2000-gebieden optreden. Saldering kan hiervoor noodzakelijk zijn. Hiermee wordt een toename van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden ten allen tijde voorkomen en wordt ook een positief effect op de Wav-gebieden bereikt.

De Nb-wet en de Verordening Stikstof en Natura 2000 hebben echter geen rechtstreekse werking in het bestemmingsplan Graspeel. In de paragraaf Passende Beoordeling wordt hier verder op ingegaan.

In de conclusie van de aanvullende plan-MER is aangegeven dat een eventuele toename van de depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden op grond van de Natuurbeschermingswet niet is toegestaan. Dit wordt middels de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomen. Het aspect ammoniak is dan als neutraal te beschouwen. Verder is van belang dat buiten het gebied, mede als gevolg van de ontwikkelingen in de Graspeel, vijf intensieve veehouderij locaties komen te vervallen. Hierdoor zal er sprake zijn van een verbetering van de ammoniaksituatie.

6.9 Passende beoordeling

Op ruime afstand van de Graspeel liggen twaalf Natura 2000-gebieden en twee Beschermde Natuurmonumenten. De gebieden zijn divers van aard. Er is sprake van heel verschillende gebiedstypen, op grond waarvan de gebieden een aparte beschermingsstatus hebben gekregen.

In het zuidoosten van Nederland en dus ook in de omgeving van de Graspeel is sprake van een achtergronddepositie van stikstof die over het algemeen aanmerkelijk hoger ligt dan de kritische depositiewaarde voor de aanwezige Natura 2000-gebieden. Een verdere toename van de depositie op deze gebieden is daarom op grond van de Natuurbeschermingswet niet toegestaan.

De achtergronddepositie op alle rond de Graspeel gelegen Natura 2000-gebieden is hoger dan de kritische depositiewaarde. Het bestemmingsplan Graspeel sluit significant negatieve gevolgen in de vorm van een verdere toename van de stikstofdepositie op voorhand niet uit. Op grond van de Natuurbeschermingswet is dit niet toegestaan. De provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomt deze negatieve gevolgen echter. Oftewel door de verplichting om bij alle nieuwbouw van stallen (dus ook binnen een geldend bouwvlak) verdergaande emissiereducerende stalsystemen toe te passen, of indien er dan toch nog sprake is van een toename van de depositie, door saldering middels ammoniak van stoppende veehouderijen.

De borging dat er geen depositietoename kan optreden is daarmee geregeld in de Natuurbeschermingswet en de hieraan gekoppelde verordening. Hierbij wordt dus teruggevallen op de noodzakelijke vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet en de melding die noodzakelijk is in het kader van de Verordening Stikstof en Natura 2000 (inclusief eventueel noodzakelijke saldering).

6.10 Verkeer

De Peelweg (N277) loopt door het gebied de Graspeel en vormt een belangrijke noord-zuid verbinding tussen enerzijds de A50 bij Oss en anderzijds de A67 nabij Venlo. Op de N277 zijn veel aansluitingen vanuit oost en west, bijvoorbeeld bij Uden, Boekel, Elsendorp, Rips en Ysselsteyn. De verkeersintensiteit is hoog.

De andere wegen in het gebied hebben nagenoeg uitsluitend een functie voor bestemmingsverkeer.

Voor wat betreft de verkeerssituatie en infrastructuur is in het destijds door OBIV opgesteld ontwikkelingsplan voor het totale LOG Graspeel (dus inclusief het gedeelte in de gemeente Mill en Sint Hubert) verwezen naar de rapportages die ten grondslag hebben gelegen aan de aanpassing van de infrastructuur in het LOG en directe omgeving. In 2006 heeft een uitgebreide analyse plaatsgevonden die heeft geleid tot het "Verkeerscirculatieplan LOG De Graspeel" van ProCensus van januari 2007, voor de aanpassing van de wegenstructuur in het gebied. In het verkeerscirculatieplan is uitgegaan van de huidige situatie en van het ontwikkelingsscenario dat in het ontwikkelingsplan is neergelegd. In het verkeerscirculatieplan is niet alleen gekeken naar de belasting van de wegen, maar ook naar het verwachte geluidsniveau en de meest gewenste routing. Hierbij is tevens gekeken naar de afwikkeling buiten het gebied.

Op basis van de analyse is een uitvoeringsplan opgesteld dat voorzorg in de verbreding van een aantal wegen, inclusief het verleggen van kabels en leidingen en het kappen en herplanten van bomen. Ook zijn diverse wegen van fietsstroken voorzien en worden snelheidsbeperkingen van kracht. Er zijn géén nieuwe wegen aangelegd.

Voor de uitvoering van dit plan is CERES-subsidie verleend en in 2007 en 2008 zijn de benodigde gronden verworven. Na het uitvoeren van een verkennend flora- en fauna onderzoek is in het najaar van 2007 gestart met de volledige aanpassing van de wegen, waarbij de voorziene ontwikkelingen van de intensieve veehouderij, inclusief de in dit rapport beschreven nieuwvestigingen mede als basis hebben gediend. Begin 2008 zijn langs een gedeelte van de vernieuwde wegen nieuwe bomen (inlandse eiken) geplant.

Vanaf eind 2008 is de constructie en breedte van de aanwezige wegen binnen de Graspeel voldoende om het transport, als gevolg van de ontwikkelende en nieuw op te richten bedrijven in het gebied te verwerken, met in acht name van de beeldkwaliteit en een veilige verkeersafwikkeling voor de inwoners van het gebied.

Conclusie

Het aspect verkeer en infrastructuur vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Graspeel.

6.11 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen opleveren, zoals milieurisico's, transportrisico's en risico's die kunnen optreden bij de productie, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen. Bij de (her)inrichting van een gebied bepaalt de externe veiligheidssituatie mede de ruimtelijke (on)mogelijkheden. In het kader van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), gelezen in samenhang met de regels omtrent externe veiligheid, moet worden onderzocht of er sprake is van aanwezigheid van risicobronnen in de nabijheid van de locatie waarop het Wro besluit betrekking heeft en dienen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR), en de eventuele toename hiervan, berekend te worden.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. De normstelling heeft de status van een grenswaarde die niet overschreden mag worden.

Voor bestaande situaties wordt het niveau van 10^{-5} per jaar als grenswaarde gehanteerd, 10^{-6} per jaar geldt als richtwaarde. Voor nieuwe situaties geldt een grenswaarde van 10^{-6} per jaar. Een richtwaarde is daarbij niet van toepassing.

Het GR kan worden beschouwd als de maat van maatschappelijke ontwrichting in geval van een calamiteit (en drukt dus de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit). De normstelling heeft de status van een oriënterende waarde. Deze waarde is geen vastgestelde wettelijke norm. Desondanks hebben overheden en betrokken private instellingen een inspanningsverplichting om te voldoen aan deze oriënterende waarde en dient een toename van het GR bestuurlijk te worden verantwoord.

Route gevaarlijke stoffen

Binnen het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen routes voor het transport van gevaarlijke stoffen aanwezig.

Propaantanks

Binnen het plangebied of in de nabijheid van het plangebied zijn onder andere de volgende risicovolle inrichtingen gelegen:

- Langstraat 6; propaantank; risicocontour 10^{-6} van 25 m;
- Witte Dellen 2; propaantank; risicocontour 10^{-6} van 30 m.

Het plan voorziet echter niet in nieuwe kwetsbare en/of beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} -contour. Daarnaast zullen geen nieuwe ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van bovengenoemde aspecten mogelijk worden gemaakt. Het groepsrisico zal derhalve niet toenemen.

Overige inrichtingen

In het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied geen risicovolle inrichtingen aanwezig.

Buisleiding

In de omgeving van het plangebied zijn buisleidingen gelegen. De invloedssfeer daarvan reikt niet tot aan het plangebied.

Conclusie

Door het toetsen van individuele ontwikkelingen aan het Bevi en in de toekomst de Wet luchtvaart, is externe veiligheid in voldoende mate te waarborgen. Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Graspeel.

7 Uitvoerbaarheid

7.1 Handhaving

Een goed doortimmerd plan maken is één, de uitvoering ervan is twee. Een belangrijk aspect van die uitvoering is de handhaving van de in het plan opgenomen spelregels door de verantwoordelijke overheid en de naleving ervan door de betrokken burgers. Teneinde van het plan zo goed mogelijk handhaafbaar te maken, dient aan een aantal vereisten te worden voldaan:

- vastleggen nulsituatie: via een nulinventarisatie naar een handavingsprogramma;
- helderheid en overzichtelijkheid van de spelregels: via helder bestemmingsplan;
- bekendheid met de spelregels; via goede en regelmatig herhalende voorlichting;
- toezicht op de naleving van de spelregels: via een actief uitvoeringsprogramma;
- een goede organisatie en coördinatie van de handhaving: via structurele controle.

Voor wat betreft de handhaving in het plangebied wordt de situatie niet anders dan voorheen. De gemeente ziet structureel toe op de naleving van het bestemmingsplan en verleende bouw- en milieuvergunningen. Bij de gemeentelijke milieuafdeling is sprake van programmatische handhaving met terugkerende periodieke bedrijfscontroles. Verleende bouwvergunningen worden structureel gecontroleerd. Daarnaast heeft de gemeente diverse handhavers in dienst die toezien op de naleving van bestemmingsplannen.

7.2 Economische uitvoerbaarheid

Met ingang van 1 juli 2008 is ook het kostenverhaal via een private exploitatieovereenkomst of door het heffen van baatbelasting afgeschaft. Op deze datum is de nieuwe Grondexploitatiewet in werking getreden, als onderdeel van de Wro. Kostenverhaal vindt nu plaats via het exploitatieplan, zoals vastgelegd in deze nieuwe wet. Onder kostenverhaal wordt verstaan het verhalen van de kosten van grondexploitatie van een gebied over de verschillende eigenaren in een gebied. Niet alle kosten kunnen via het exploitatieplan worden verhaald. Er wordt een zogenaamde kostensoortenlijst opgesteld, waarin typen kosten vermeld staan die verhaald kunnen worden.

Wanneer kosten verhaald kunnen worden, dan is het verhalen van die kosten ook verplicht. Andere kosten kunnen niet verhaald worden via het exploitatieplan, maar kunnen tot op zekere hoogte wel bij overeenkomst afgewenteld worden op private projectontwikkelaars.

Omdat ingestoken wordt op een relatief conserverend plan, hoeft er geen exploitatieplan te worden opgesteld/vastgesteld. Voor de toegekende ontwikkelingsmogelijkheden zijn de extra plankosten dermate marginaal ten opzichte van de reguliere actualisatie van het bestemmingsplan, dat hiervoor geen exploitatieplan noodzakelijk is. Voor nieuwe ontwikkelingen (o.a. aan de Heihorst ong.) zijn de kosten via een specifieke overeenkomst met de betreffende initiatiefnemer geregeld.

7.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerp van het bestemmingsplan LOG Graspeel (thans genaamd Graspeel) en het bijbehorende Plan-MER hebben met ingang van 9 januari 2009 gedurende een periode van zes weken voor eenieder ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is iedereen in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze kenbaar te maken. Van een en ander is vooraf openbare kennisgeving gedaan in de Staatscourant en de lokale kranten op de door de gemeente gebruikelijke wijze. Gedurende bovengenoemde termijn is van 62 reclamanten één of meerdere zienswijzen ontvangen. Enkele zienswijzen zijn buiten de officiële termijn van 6 weken ingediend. Deze zienswijzen zijn niet-ontvankelijk verklaard, maar voor de volledigheid wel meegenomen in de nota zienswijzen en voorzien van een beantwoording.

De nota zienswijzen geeft de resultaten weer van de ontwerpprocedure die is gehouden voor het ontwerpbestemmingsplan LOG Graspeel, met de daarbij behorende plan-MER, van de gemeente Landerd. De nota zienswijzen is als bijlage 3 bij het bestemmingsplan opgenomen.